

WPT

vlaams nationaal

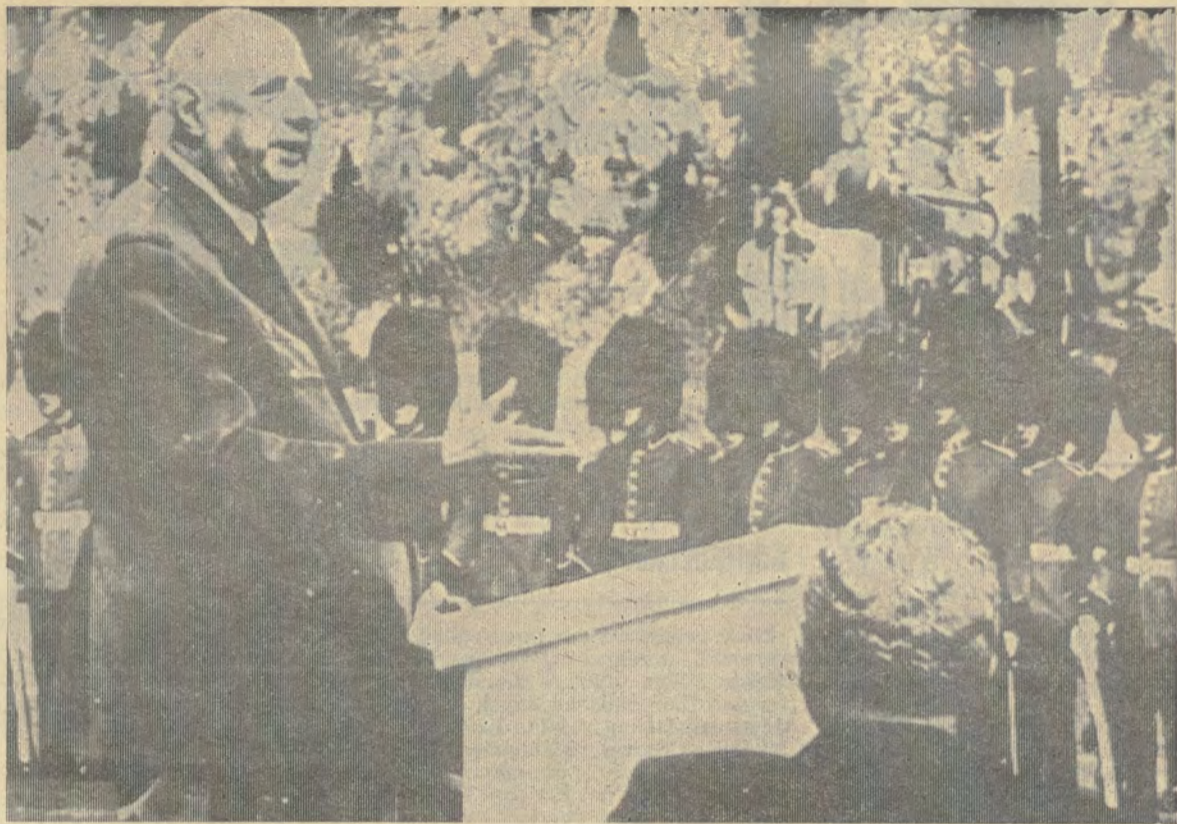
Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16, pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1 - Redactie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 fr.

Verkrijgbaar
bij alle
dagbladverkopers.

VOLKSUNIË

Weekblad — 13de jaargang — nr 30-31 — 5 augustus 1967

JA, "VIVE LE QUEBEC LIBRE"!

EN BIJ U THUIS, MENEER?

Nou, we zouden onoprecht zijn indien we loochenden dat we plezier gehad hebben aan de Gaulle's kanadese reis en Quebec'se verklaringen. We laten het aan eerbiedwaardiger en angelsaksischer kranten over om uit te pakken met het arsenaal van scheldwoorden, variërend van provo over lumml tot troebel-watervisser. We trachten liever, onze eigen koers te varen en we kunnen ons waarlijk niet oppeppen tot de heilige (en vooral schijnheilige) verontwaardiging die praktisch alle overige commentatoren uit de poriën blijkt te barsten.

Voor wie met een klein beetje aandacht de buitenlandse (en dus ook de franse) politiek volgt, is de reeks verklaringen van de Gaulle in Kanada hoegenaamd geen verrassing geweest. Dat lag volkomen in de lijn van een ontwikkeling, die reeds jaren gaande is. Reeds vóór zijn reis had de Gaulle het al zo ver gebracht, dat hij Quebec op politiek en diplomatiek vlak beschouwde als een afzonderlijk iets — niet als een kanadese provincie, maar als een entiteit waarmee hij onderhandelde en die hij behandelde op het vlak van bijna een zelfstandige staat. De (trouwens voor heel wat uitleg en nuancerend vatbare) uitroep «Vive le Quebec libre» was slechts een bevestiging van een lang ingenomen standpunt. Men kan het de Gaulle kwalijk nemen dat hij dat standpunt zo uitdrukkelijk en — wel, ja! — uitdagend bevestigde tijdens een officieel bezoek aan Kanada, men kan betreuren dat de franse president het niet hield bij de banale gemeenplaatsen die schering en inslag zijn bij officiële bezoeken, maar men kan niet zeggen dat het onverwacht gebeurde en dat het een «zotte bevlieging» van een oudgeworden man is geweest. Geen bevlieging, maar weloverwogen en sinds lang bedreven politiek! Politiek die wij zouden toejuichen, als zij positief stelde op een eerlijk, naar zichzelf én naar de wereld gericht volksnationalisme. Politiek die wij verwerpen en vrezen omdat zij negatief gedragen wordt door het meest aftandse staatsnationalisme dat men zich indenken kan.

Ja, wij zouden bereid zijn iedere letter en ieder woord van de Gaulle in Quebec te onderschrijven, indien het niet gesproken ware door hem, door de president van de franse republiek, door de vertegenwoordiger van een land dat binnen zijn eigen grenzen steeds en desnoods met geweld

en bloed en tranen verworpen heeft wat het tans van Kanada eist. Hoe kan men echter geloven in de goede volksnationale trouw van iemand die de levende inkarnatie is van een Frankrijk dat steeds minachtend en hoogmoedig voorbijgegaan is aan de eigenheid van de andere volkeren en culturen binnen zijn grenzen : aan de Basken en de Bretoenen,

de Vlamingen en de Duitsers, de Katalanen en de Occitanen en noem maar op.

Politiek die wij vrezen! Nooit zo duidelijk als tijdens de kanadese reis is gebleken hoe Frankrijk (een Frankrijk dat in de Gaulle een extreme belichaming vindt, maar tevens een Frankrijk dat ouder is dan de Gaulle en ook langer zal duren) zijn cultuur en zijn taal hanteert als echte wapens, als pionnen in de machtsstrijd, als stormrammen van expansiedrang en imperialisme.

Wij stellen onomwonden de vraag: is de belangstelling van de Gaulle voor het «franse» Brussel even groot als voor het franse Quebec? We hebben alle redenen om op de

vraag bevestigend te antwoorden. En moesten wijzelf aarzelen met dat antwoord, dan zijn er nog altijd de Gaulle's geschriften en mémoires om er ons aan te herinneren dat de huidige president gedurende zijn hele leven boven Risquons-Tout slechts franse departementen heeft ontwaard.

Wij moeten dan andere vragen stellen : over welke hefboomen en machtsmiddelen beschikt de Gaulle in België om zijn franse — en dus anti-belgische, of niet? — politiek te bedrijven? Wie zijn de bewuste en de onbewuste handlangers van deze anti-nationale politiek? Gaven en geven de vlaamse Hertoginnedalers er zich rekenschap van dat zij

slechts figuranten dreigen te zijn in een stuk waarvan het script te Parijs werd opgesteld? Is het overbodig, te herinneren aan de sommen geld die — blijkens franse oppositiebladen — vanuit Parijs in de kas van het F.D.F. gevloeid zijn? Moet heel het mollenwerk van de vele allianties françaises en tutti quanti niet regelrecht beschouwd als het werk van een door het buitenland geleide vijfde kolonne?

En hoe zouden wij «in het uur van Quebec» niet ook en vooral denken aan onze volksgenoten in Frankrijk, aan deze Nederlanden in Frankrijk die — en daar moeten we, helaas, de Gaulle gelijkgeven — hun bewustzijn en hun eigenheid véél en véél meer verloren hebben dan Frans-Kanada. Omdat de franse wals zekerder werkt dan de kanadese. tvo

BRUSSELSE KONCENTRATIE

De politieke machten in dit land lopen school bij de bisschoppen. Deze laatsten kozen vorig jaar de pré-verloftijd uit om hun leuvense diktaat binnen te smokkelen. De regering Van den Boeynants kiest het hart van de verloftijd om een tweede slag onder de gordel aan de vlaamse gemeenschap toe te brengen : het regeringsvoorstel i.z. universitaire expansie, een quasi-kopij van het plan van CVP-voorzitter Houben. De wijze waarop deze stellingname in het nieuws kwam spreekt boekdelen : alleen de Libre Belgique, lijfblad van de brusselse eerste minister, werd ingelicht.

Een eerste opmerking dringt zich op : terwijl de kleurpartijen en dan vooral de CVP sinds jaar en dag de decentralisatie en dekoncentratie bepleiten (en deze opvatting getrouw aan de vingerwijziging der bisschoppen ook in de praktijk brachten wat Leuven aangaat, zie Kortrijk) doch er verder geen vinger voor uitsteken, is het regeringsplan inzake de universitaire expansie precies een voorbeeld van concentratie, nl. onder het motto «Alles voor Brussel, niets voor België». Het voorstel is de zuiverste negatie van wat de heren met de lippen belijden, ten behoeve van naïeve kleurlaminganten à la Verroken en van Relève-teoretici.

Tweede opmerking : het plan voorziet praktisch alles voor de uitbreiding van Brussel Frans, zonder dat een volwaardige nederlandstalige afdeling is ontstaan; het voorziet het zelfde (steeds in het brusselse) voor Leuven Frans, zonder dat men ook maar iets concreets weet over de verdwijning van de franse universiteit uit Leuven en dus zonder dat de nederlandse universiteit aldaar weet wat er gaat gebeuren. Indien we een lapidaire bepaling van dit wangedrocht mogen geven dan deze : het is het faillissement van het experiment Somers. De splitsing der budgetten (geen regeringszaak overigens) is een doekje voor het bloeden. Voor wie nemen die heren ons?

Derde opmerking : onze vrees, reeds tot uitdrukking gebracht toen het renegatenplan Houben bekend werd, wordt bevestigd : de frankofone brussels-leuvense machten gaan verder met hun plannen om Vlaams-Brabant te verfransen via de universitaire expansie zoals zij die opvatten. Er staat nergens ook maar een zin te lezen, waaruit men concrete waarborgen tegen die plannen zou kunnen afleiden. Een dergelijk delikate zaak vergt een tot in de uiterste details uitgewerkte reglementering, maar de brusselse regenten, met VDB aan het hoofd (nog eens is gebleken hoezeer deze man een tipische brusselse vizie aankleeft, ja belichaamt) zetten plompverloren hun olifantenvoet in de belgische porseleinenwinkel. Dat wordt straks in plaats van een brusselse overwinning een nationale ramp.

Terwijl in vlaams-socialistische kringen (ook op grond van ideologische overwegingen) een sterk voorbehoud tot uiting komt tegen dit regeringsvoorstel, zijn we eens te meer getuige van een slapende vlaamse CVP. Ze is inderdaad met verlof, ze is zelfs met vlaamse verlof gedurende bijna gans het jaar. De schaarse vlaamse perscommentaren in het katolieke kamp trachten nog een verontschuldiging te vinden. Maar wanneer de (paritair samengestelde en onder de frankofone sloef liggende) CVP-leiding via Houben het sein op groen zet, hoe wilt ge dan dat vlaamse CVP-portefeuilleddragers zich tegen dit monsterverbond van Descamps, Massaux, Acapsul, Société Générale de Belgique (Henrion), Loge, PVV Brussel, FDF, Van den Boeynants enz. zouden verzetten?

Het geheel is bedoeld als voldongen feit. Deze vliegen zal niet opgaan. In de herfst zullen in Kamer en Senaat de poppen aan het dansen gaan en zullen wij o.a. de vlaamse CVP en BSP dwingen neen te zeggen. Ze kunnen zich, vooral de Van de Kerckhove's, Verrokens en konsoorten, alvast inspireren aan de IJzerbedevaart, het verzet bij de a.s. opening van het academisch jaar en op 5 november te Antwerpen.

Het is misschien goed dat het belgisch probleem te Brussel wordt gekoncentreerd. Dat zal immers voortaan frontale en gekoncentreerde aanvallen toelaten. Sw

WIJ en gij

vlaams nationaal

MISLEIDING ?

Mijn dochter (4 kinderen) had voor 180.000 fr. obligaties, lening 60/70 5.25 % ; zij heeft nu een huis gekocht en wilde deze stukken gaan verkopen. Op de bank vernam zij dat er 37.233 fr. afgetrokken worden voor de koepons van 8.264,65,66, en 67 aangezien deze stukken uitgeloot zijn in 1963.

Waarom keert men de koepons uit wanneer men dit alles moet terugbetalen ? Is dit niet misleidend ? Profiteert de staat hier niet van de onwetendheid van de gewone man die de beurstermen niet begrijpt ?

Is daar geen verhaal tegen ?

E.V., Antwerpen.

CARDIJN EN DAENS

Tijdens het bekijken van de plechtige uitvaart van Kardinaal Cardijn, stichter van de K.A.J., dacht ik aan een andere edele figuur, n.l. Priester Daens, die in veel moeilijker tijden de sociale strijd voor de vlaamse kleine man inzette, maar die zowel door de hogere geestelijkheid als door de toen heersende politieke gezagdragers uit de katholieke partij miskend, vernederd en bespot werd.

Uit het boek van Pater Van Isacker vernemen we dat bij de stille begrafenis van Priester Daens te 9 uur (de mis der armen, bijgewoond niet door hoogwaardigheidsbekleders maar door een schare trouwe eenvoudige vlaamse mensen) zelfs de stoel, het kenteken van de priester, ontbrak.

De eerstgenoemde priester bracht het tot Kardinaal, de tweede werd als een onbeduidend man ten grave gedragen. De tijden kunnen wel veranderen, maar de waarheid blijft.

D.D., Erembodegem.

VERGEETACHTIGE DE GAULLE

Generaal De Gaulle sprak scherpe taal in Canada. Hij sprak tot zijn Fransen. Het is misschien het ogenblik voor onze eerste minister om eens naar Rijsel en Roobeke te gaan om tot onze Vlamingen te spreken. Als Charel zo goed de geschiedenis van Frankrijk kent, dan moet hij ook weten dat Frankrijk ons een deel van Vlaanderen gestolen heeft. Het ogenblik is misschien gekomen om ons dat terug te geven. Hij schept er een genoeg in steeds maar moeilijkheden op te roepen. Zie maar in de E.E.G. en de Nato. Vooral aan de Amerikanen en Engelsen heeft hij een hekel. Hij is blijkbaar vergeten dat zij in 1944 Frankrijk be-

vrijd hebben en dat hij zonder de Amerikanen nu misschien nog een banneling zou zijn...

R.B., Torhout.

KONTROLEKOMITEE

Zoals reeds vroeger in ons blad vermeld, ondervroeg kamerlid Mattheysens onlangs de minister van Economische Zaken over de samenstelling van het Controlekomitee voor de Elektriciteit. Er moet nogmaals de nadruk op gelegd worden dat het opvallend is dat de sindikaten sterk vertegenwoordigd zijn in dit Komitee en dat zij bovendien ook een invloed hebben op de andere nationale afgevaardigden.

Toch wordt op de prijs van de elektriciteit zoveel kritiek uitgebracht. Zou men dan toch moeten geloven dat de kleursindikaten de belangen van de arbeiders onderling broederlijk verdelen met de patronale en andere afgevaardigden en het op een koopje gooien om de kleine man in de steek te laten ? Daarvan is het Controlekomitee ongetwijfeld het zoveelste bewijs en daarom heeft onze vriend Mattheysens op de gevoelige plaats gedrukt door zijn parlementaire vraag te stellen.

T., Brussel.

HERSEEUW

Gelijk iedereen weet hebben onze vlaamse mensen in « Nieuw Henegouwen » het erg te verduren onder de waalse verdrukking.

Nog een voorbeeld wordt ons geseind uit Herseeuw. Hier plantte men, een tiental jaren geleden, in de Strijderslaan 18 bomen. Na protest en aandringen van de winkeliers die er woonden zijn slechts 11 bomen blijven staan, doch wat een toeval : 4 langs de pare kant (die der « propere » Walen) en 7 langs de onpare (die der « sales Flamins »). De winkels der lieve waalse vriendjes prachtig in 't zicht, die van de « sales Flamins » verborgen in de platanen. En ieder jaar wordt slechts één enkele boom gesnoeid, al de andere nooit : juist deze die voor de winkel staat van de broeder van de plaatselijke politiekommissaris.

Niet alleen wordt de franse taal stelselmatig opgedrongen, maar de vlaamse werkelijk als onbestaand beschouwd. Durft één Vlaming klagen over een schreeuwende onrechtvaardigheid, dan snauwt men hem : « ge moet maar verhuizen als het u niet aanstaat, sale Flamin. Kan men beter voorbeeld vinden van verdraagzaamheid en faciliteiten dan het uitvegen van Herseeuw op ons statiegebouw ? Het mag alleen maar Herseaux meer zijn.

M.I.V., Herseeuw.

ONBEGRIJPELIJK

Wegens mijn algemene belangstelling voor de Vlaamse Beweging lees ik regelmatig « WIJ ». Volgende verkiezingen zal ik voor de eerste maal mijn stem uithangen ; alhoewel ik nog geen definitieve keuze gedaan heb, ben ik vol bewondering voor het dynamisme, de vasthoudendheid en het idealisme van de VU-militanten, die van de abonnement- en ledenslag een succes maken.

Ik bekijk dit alles ook een beetje langs de sportieve kant en stel vast dat in de abonnementenslag Dendermonde lang aan kop stond en Brussel aan de staart. Nu in de ledenslag is de toestand omgekeerd : Brussel in de kopgroep en Dendermonde aan het staartje. Het bewegingsleven van een partij is voor een buitenstaander soms onbegrijpbaar.

A.M., Lebbeke.

11 JULI EN BRT

Tot mijn groot spijt moet ik me negatief uiten over de zgn. Guldensporenviering van 9 juli jongstleden in het brussels Paleis voor Schone Kunsten, inge-

richt door de BRT en met veel brio aangekondigd. Geen enkele toehoorder zal het betwist hebben dat het symfonisch- en koorconcert op behoorlijk peil stond. Maar een 11 juli-viering was het in geen enkel opzicht. Men had dan beter een « concert met vlaamse muziek » of dies meer aangekondigd. Er was nergens een leeuwenvlag te bespeuren. Geen enkel strijdlid in het laatste deel « samenzang » ; wel een vijftal liederen waaronder het brave « loze vissertje » e.d. Het concert eindigde plompweg zonder de vlaamse Leeuw ! Ons nationaal lied werd dan na geroezemoes ingezet door een groep mensen en toen zette de hele zaal in. Tipisch was daarbij het glimlachend-spottend, onverschillig air van sommige orkestleden. Ook niet te verwonderen wanneer men daaronder gekende blauwe logbroeders en franstaligen ziet. Na het concert hoorde ik vele commentaren : ontgoochelde Vlamingen die spraken over een « bourgeoitjes-concert » en gekende BRT-heren die spottend over « die leeuw » bezig waren. Herinnert men zich bv. nog hun bespottelijke « mini-bijdrage » over het VU-kongres en de laatste grote meeting te Brussel ?

Jaren geleden hoorde ik het meester Jef Van Hoof al zeggen : « Ze trachten ons in de BRT wat stroop om de mond te smeren en lekker in slaap te wiegen met wat mooie muziek ! ».

J.G., Kraainem.

BRUSSEL

Eerst zou ik de brochure « Brussel, stad zonder gezicht » aan alle Vlamingen (ook de brusselse) willen aanbevelen. Dat is nu eens een uiterst boeiende en zeer degelijke studie die op velerlei gebied de ogen opent, vooral omdat ze onvervalste realiteit is. Terecht heeft de vlaamse pers er aandacht aan besteed. Elk vlaams

nationalist moest deze (bespottelijk goedkope) brochure hebben, al ware het om in het hoofdpunt van de vlaamse strijd een juist inzicht te hebben en om hierbij geen onberedeneerde dommigheden te begaan.

Het doet werkelijk pijn wanneer wij moeten vaststellen dat de volkse meerderheid per slot van rekening hoofdzakelijk « vlaams » is te Brussel. En zij wordt aan haar lot overgelaten, terwijl zij dagelijks bewerkt en « ingelicht » wordt door het frans imperialisme.

Protesten, meetings en moties verhelpen maar voor 10 %, of nog niet ! Enkel de rechtstreekse actie te Brussel zelf telt ! Individueel door onze onverbiddelijke houding tegenover imperialisme, maar diplomatisch tegenover de volksmens. Kollektief, met de Volksunie.

Daarom om te beginnen : bravo voor de volgende TV-uitzending die over Brussel handelt ! Het is onze plicht ook deze machtige troef in het vlaams belang te steunen.

En waarom brengen wij eens niet de moed op, in het hart van Brussel zelf en in de meest verfranste delen (Elsene, Vorst e.a.) pamfletten te verspreiden, te kolporteren ? Zelfs zonder toelating ? De actie moet niet van buitenuit, maar ter plaatse gevoerd worden. En wij beschikken over geen andere middelen, tot nader bericht.

Voor de vlaamse meerderheid (ja, ja !) te Brussel moeten wij tegenover het razend frans fanatisme toch de stem van het recht (en meteen van de groeiende opgang !) kunnen plaatsen.

A.H., Brussel.

De redactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redactie

Brussel. 3 augustus 1967.

Betr.: WIJ in het buitenland.

Door welke merkwaardige motieven graffiti-schrijvers gedreven worden, is ons vaak duister gebleven. Zo is het ons sinds ettelijke jaren een raadsel waarom iemand net de electriciteitspaal, naast dewelke wij met de duim omhoog stonden te liften, uitgekozen had om er met potlood « Volksunie » op te schrijven : de paal bevond zich namelijk 450 km ten noorden van Oslo, in de richting van de Poolcirkel. Niet minder verrast waren we, toen we hetzelfde woord drie jaar geleden gekrast vonden in de rotswand van een zuidfranse canyon - « Les Concluses » : de naamloze auteur had er een fikse wandeling door een ruw landschap van garrigues en maquis voor over gehad om zijn geloofsbelijdenis levensgroot aan te brengen.

Nou ja : hoe komt men tot zo'n dingen ? Wijzelf hebben dit jaar even de gedachte gekoesterd om tussen twee platanen onder de zon van Languedoc een spandoek aan te brengen de dag dat de Ronde van Frankrijk in onze vakantiebuurt kwam. Als tekst zweefde ons voor ogen : « De Volksunie-afdeling Nîmes heet de vlaamse renners en joernalisten welkom ». Nadat we even in gedachte de verbaasde vlaamse koppen zagen voorbijflitsen, haalde de traditionele vakantie-luiheid het op ons voornemen : het spandoek is in het embrionaal stadium van onze voornemens gebleven.

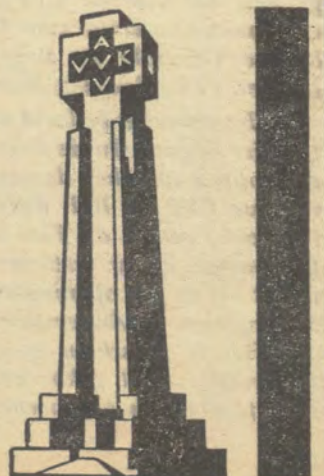
We hebben er ons dan maar toe beperkt, in de leeshoek van een aantal franse jeugdherbergen een aantal « WIJ »'s te deponeren. Of het aldus op de hellingen van Auvergne en in de zongebakerde Provence kwistig gezaaide zaad ooit zal schieten ? Chi lo sa !

Wij.

IJZERMONUMENT
IJZERMONUMENT
IJZERMONUMENT
IJZERMONUMENT

de toren is elke dag toegankelijk van 8 tot 20 uur. in de toren is een snelle lift die in 57 sec. 13 personen naar de panoramazaal brengt.

DIKSMUIDE

Hoge rentevoeten

dr. goemans en henrion

(h. van alena) Een karakteristiek ambtelijk antwoord kreeg V.U.-volksvertegenwoordiger dr. Hektor Goemans van minister van Financiën Henrion, op een parlementaire vraag naar aanleiding van de zeer hoge rentevoeten van de jongste dubbele staatslening, respectievelijk 6.75 en 7 t. h. nominaal. Rekening houdend met de uitgifte onder pari van de ene lening en met de terugbetaling boven pari van de andere, liggen de werkelijke rentevoeten nog iets hoger.

« Kan de heer minister mij verklaren om welke redenen tans zulke hoge rentevoeten worden toegepast, in tegenstrijd met de gevolgd politiek van diskontovoetverlaging? Staat de regering aldus zelf de ontwikkeling niet in de weg die ze wenselijk acht, namelijk het goedkoper maken van het geld? », vroeg dr. Goemans?

Minister Henrion liet een antwoord geven dat, louter formeel gezien, niet onjuist was, maar dat de grond van de zaak ontweek. Lees en oordeel zelf :

« Er bestaat noodzakelijkerwijze geen parallelisme tussen de evolutie van de door de Nationale Bank van België toegepaste diskontovoet en de rentevoetvoorwaarden inzake leningen op lange termijn.

In het kader van de financiële politiek kan het diskontotarief van de Nationale

Bank aangepast en aldus een gelijklopende evolutie van de rentevoeten van de kortlopende leningen in de hand gewerkt worden.

Hetgeen geldt voor de leningen op korte termijn is echter niet zonder meer van toepassing op de leningen op lange termijn. Voor het vaststellen van de voorwaarden der langlopende leningen moet inderdaad rekening worden gehouden met de toestand van de kapitaalmarkt en met de rentevoeten die op het ogenblik van de uitgifte op deze markt gelden. »

Tot zover het ministeriële antwoord. Geen haar op ons hoofd denkt eraan het als dusdanig tegen te spreken. De diskontovoet bepaalt in eerste instantie de prijs van het krediet dat verstrekt wordt op basis van wissels, en bij uitbreiding van ander kortlopend krediet, anders gezegd de prijs van geld en krediet op de geldmarkt.

Er bestaat echter een voor de hand liggend verband tussen de markt van het kort, het half en het lang krediet, m.a.w. tussen de geld- en de kapitaalmarkt. Dat verband is minister Henrion in zijn antwoord aan onze mandataris handig uit de weg gegaan.

Financiële « ortodoksie »

spelletje met rentevoet

(h. van alena) Men moet geen financieel technicus zijn om twee zaken te verstaan.

Ten eerste, dat de rentevoeten op de geldmarkt en op de kapitaalmarkt verschillend zijn. Een bank die een wissel verdisconteert staat een krediet toe van een paar maanden. Ze kan de wissel dadelijk laten herdiskontoren (in de Nationale Bank o.m.) Ze beschikt over een aangepaste wetgeving ter verdediging van haar vordering, verdeling die haar oorsprong vindt in een commerciële transactie, enz. enz. We moeten het hier allemaal niet herhalen. Minister Henrion weet het zelf wel.

Daarnaast verleent de kapitaalmarkt kredieten (en dat is punt 2 in onze beschouwingen) waarvan de terugbetaling zal plaats hebben na een min of meer lange looptijd, een looptijd van ettelijke jaren. Dat brengt eigen risico's en eigen voordelen mee. De besteding van dat krediet zal meestal steeds (laten we het hopen) aanleiding geven tot een investering, tot een verrijking van het blijvend actief van een onderneming. We moeten het hier niet allemaal herhalen. U leest het in gelijk welke goede inleiding tot de economische wetenschap.

Dat uit zo sterk verschillende voorwaarden, omstandigheden, risico's en economische doeleinden die tussen de geld- en de kapitaalmarkt bestaan — en natuurlijk ook wegens de verschillende manier waarop beiden door geldgevers gevoed worden — verschillende rentevoeten voortvloeien, is vanzelfsprekend.

Maar er bestaat een nieuw verband tussen beide. En hier staat het paard gebonden. Indien, laten we zeggen, de geldmarkt tegen in verhouding veel lagere rentevoeten krediet toestaat, terwijl de kapitaalmarkt zeer hoge rentevoeten aanrekent, tracht iedereen tenslotte ook in zijn kredietbehoefte op lange termijn te voorzien langs de geldmarkt om. Of omgekeerd.

M.a.w. een wanverhouding tussen de prijs van het kort- en het langlopende krediet leidt tot de scheeftrekking van de relaties tussen de geld- en de kapitaalmarkt.

We herhalen het hier niet ten behoeve van minister Henrion. Die weet dat maar al te goed. Via de manipulaties van het herdiskonto grijpt de overheid ook in op de kapitaalmarkt. Om die reden was de opmerking van dr. Goemans zo steekhoudend. En een beetje insinuerend. Want hij weet zo goed als minister Henrion waar het zwakke punt ligt van het huidige financiële beleid.

Wegens de structurele deficits van de begroting moet de minister van financiën steeds maar méér ontlenen. Om het geld te vinden moet hij de hoge rente betalen die nu eenmaal van elke eeuwige ontlenner gevraagd worden. Aldus vernietigt hij zelf het effect van de verlaging van de diskontovoet en stoort hij tevens de normale kringloop van kapitalen op de geld- en op de kapitaalmarkt.

volksvert. dr. H. Goemans.

De belgische nationale feestdag wordt steeds meer en meer een dag van betaald dolce far niente of trip naar de kust. De defilees en de bevestiging dalen van jaar tot jaar qua belangstelling en deelneming, tot droefenis van zogenaamde patriotische bladen à la Libre, die krokodilletranen stort op het altaar des vaderlands. De dood van kardinaal Cardijn bracht enkele dagen later een andere gelegenheid tot demonstratie van 's lands ouderwetse eenheid. Wij hebben volstrekt geen cinische bijbedoelingen wanneer we deze vaststelling maken, doch ieder bewust Vlaming zal zich geërgerd hebben aan bepaalde aspecten van de uitvaart van de kardinaal, die van alle belgische kardinalen der laatste decennia wel de meest vlaamse is geweest, alle restricties in acht genomen. Hij was trouwens geen belgisch kardinaal in de strikte zin van het woord, maar een uitzonderlijke figuur, die op heel andere dan traditionele gronden tot deze waardigheid werd geroepen. Wat des te sympathieker stemde. Daarom deed het al te traditionele van deze uitvaart het minder goed. Het was meteen het einde van een tijdperk, het tijdperk waarin terecht of ten onrechte, dat zal later blijken, ook de kristelijke sociale leer geestdrift kon doen ontvlammen en waardoor ook het gezicht van deze welvaartstijd (alle betrekkelijkheid in acht genomen) verklaarbaar is, mede met de minder goede kanten ervan en o.a. deze van de onverdraagzaamheid, die zich in pijnlijke periodes van onze recente geschiedenis hebben geopenbaard.

De twee hoofdbrokken van de voorbije dagen dragen de namen Kongo, Leuven en Brabant. De regering heeft de kongolese appel in twee gesneden, aan de financieel-technische bijstand wordt voorlopig weinig of niets gewijzigd met dien verstande dat de regering er extra op gewezen heeft dat ze vastberaden maar geleidelijk van koers wil veranderen indien Kongo zelf niet verandert. Deze bevestiging van de eigen kordaatheid zonder concrete toepassingen ervan bewijst zeer weinig. Het is alsof de regering zou zeggen « Indien we geen redelijke Belgen waren zouden we roepen : hou ons tegen of we begaan ongelukken ». De belgische regering vindt zeer weinig als antwoord op

de politiek der voldongen feiten, waarmee Kinsjasja voortdurend bewust en ook onbewust uitpakt. De reactie uit Kinsjasja is dan ook naventant. Bomboko acht tans alle hinderpalen uit de weg geruimd voor een bezoek van Vanden Boeynants aan Kongo. Naar de mening van deze playboy, spruit uit de stal Spaak — die enkele jaren geleden nog met weemoed over zijn « jongen » sprak, welke jongen intussen is geëvolueerd tot een dikke genie — zal de kwestie in een handomdraai opgelost zijn. Intussen geeft VDB de voorkeur aan een verlof in Zuid-Frankrijk en is er geen sprake van een reis naar Kinsjasja. Sinds Harmel er affronten oplep is de reislust naar de Evenaar te Brussel danig gezakt. Niemand schijnt het in zijn hoofd te krijgen, dat Bomboko naar Brussel zou moeten komen, wil hij namens zijn rege-

niet langer mag verwickeld zijn in militaire avonturen en dat België evenmin 60 magistraten ter beschikking van het kongolees juridisch apparaat mag stellen nu dit apparaat ontaard is in een politieke inkvizitiemachine. België wil niets te maken hebben met een « justice de rois nègres ». Twintig jaar geleden wou het daarmee wel iets en zelfs veel te maken hebben. Tot op vandaag heeft het zelfs de gevolgen van deze justitie van negerkoningen niet ongedaan gemaakt, want er is nog altijd geen amnestie. Als zodanig werpen deze bedenkingen van brusselse zijde minder gewicht in de schaal dan wenselijk.

De afbouw van de technische hulp en van het financieel hulpprogramma blijft in het ijl hangen. Men weet trouwens niet eens hoeveel die financiële hulp bedraagt. Wel is de neiging groot om voor-

het openstellen van gans Brabant voor de expansie der twee vrije universiteiten, zonder enige waarborg voor Vlaams Brabant en zonder verplichting voor beide desgevallend met hun franstalige afdelingen naar Waals Brabant uit te wijken resp. fakulteiten te vestigen. De regering heeft gedaan zoals de bisschoppen verleden jaar : van de verlofperiode gebruik maken om te pogen, de Vlamingen voor een voldongen feit te stellen. Dat heeft ze nu gedaan op basis van of parallel of beide met het plan Houben, die zich daarmee zoals reeds vroeger in deze krant vastgesteld, als een zeer kleine meneer heeft laten kennen. De vlaamse CVP (die zagezegt van niets weet, doch er alles van af weet, nietwaar mijnheer Verroken) en de vlaamse ministers staan erbij als bedremmelde schooljongens, wie spreekverbod is opgelegd door « masseur » ! Het debat in het parlement over dit onderwerp belooft. We hopen dat er dan ten minste weer eens met wetboeken en inkt-potten zal gegooid worden, want aan de brusselse onbeschaamtheid moet paal en perk gesteld worden. De IJzerbedevaart, de opening van het academisch jaar en 5 november te Antwerpen zullen de gelegenheden zijn om de vlaamse CVP zodanig onder druk te zetten, dat ze moet kleur bekennen. Onze hoofdredakteur vroeg zich reeds af, of de vlaamse BSP wellicht de vlaamse CVP ter zake zou voor zijn. Socialistische reacties op dit regeringsplan wijzen in die richting.

De vierde trein volmachten bracht de bevestiging van de verdrinking van de zelfstandigen als sociale groep. De zelfstandigen beloven zich nu van het feit, dat zovelen onder hen zich weer eens aan de PVV-leuzens lieten vangen.

Wat ten slotte de Gaulle betreft, wiens eventueel bezoek de Libre in een hoofdartikel na Quebec « onaanvaardbaar » acht (normaal moet de Gaulle nog op tegenbezoek komen na het staatsbezoek van Baudhain aan Parijs) : we laten er geen nacht slaap voor. We hebben er integendeel niets tegen dat hij te Luik voor een « vrij Wallonië » zou pleiten. Wel te verstaan in een federaal België, verrijkt — volgens gaullistische opvattingen — met Frans Vlaanderen.

P.D.

beroepshalve bekeken

ring praten over waarborgen en zo. Aan de Evenaar schijnt iedereen het normaal te vinden, dat de voormalige voogd, die voorts elk jaar een goede twee miljard gewonnen verloren in de kongolese schatstort, zich verplaatst om met de kongolese upper ten te gaan praten. Praten over wat? Over waarborgen, waarvan iedereen weet, dat ze even buiten Kinsjasja niet meer tellen, omdat er in Kongo ontelbare plaatselijke potentaten zijn, die Moboe toe alleen kennen, wanneer het er op aan komt zijn in Israël getrainde paras ter hulp te roepen, telkens als blanke of zwarte kongolezen een private oorlog gaan voeren?

Het enige concrete is de afschaffing van de militaire en juridische hulp. Men verantwoordt dat te Brussel met de opmerking, dat België

taan de officieel geleide en gewaarborgde zending van mensen naar Kongo geleidelijk te beperken en uiteindelijk over te stappen naar een politiek, waarbij Kongo-liefhebbers hun verblijf in dit land op eigen risico moeten nemen. Er is het probleem van de herplaatsing van hen die terugkomen en niet meer teruggaan naar Kongo, dat lost men inderdaad niet in een handomdraai op. Overigens is Brussel wel erg bescheiden, dat het niet eens de vrijlating eist van ten onrechte aangehouden (en verminkte) landgenoten eist. Tegenover andere groepen of belangen durft men te Brussel anders wel een grotere mond opzetten.

Dat brengt ons bij de zoveelste loense streek van deze regering tegenover de vlaamse gemeenschap :

LOPER VOOR AVONTURIER

De « franse ziekte » is inherent bij brusselse machthebbers. Bij de aankomst van Georges Bidault die met zijn echtgenote asiel in België kwam, op Zaventem, lag de rode loper aan de valreep. Net alsof het een voorname personaliteit betrof die op officieel bezoek kwam. Snugger zijn ze niet in onze diplomatieke ont-haaldiensten. De regering maakt in elk geval een slechte beurt met al dit omhaal voor Bidault, die door een Nederlandse krant « een avonturier, die heeft bewezen de misdaad niet te schuwen » werd genoemd. Zijn aankomst werd een kleine pro-franse manifestatie. De aankomst van vreemde bannelingen in Parijs verloopt doorgaans niet met zoveel blabla, voor zover Frankrijk asiel verleent. Daar weten we van mee te spreken. O.a. toen Bidault het als eerste minister zelf voor het zeggen had en herhaaldelijk asiel aan politieke onfortuinlijken weigerde, hen liet aanhouden en uitleverde...

CARDIJN...

Het overlijden van kardinaal Cardijn bracht een figuur in herinnering, die vooral op kristelijk-sociaal vlak een dynamische en simpatieke rol heeft gespeeld, niet alleen in ons land doch in gans de wereld, hoe betrekkelijk ook de invloed van zijn beweging in het buitenland is, afgezien dan van Latijns-Amerika. Het kan echter — met alle lof voor de vele goede bedoelingen en de concrete resultaten, die vooral op het vlak van de menselijkheid, de zedelijke normen en het sociaal besef liggen — niet ont-kend dat deze jeugdbeweging vaak in een kweekschool is ont-aard voor partijpolitieke kreaturen. Ook dient gezegd dat Cardijn ondanks het vlaams overwicht in zijn beweging niet de sociale zin van de Vlaamse Beweging schijnt onderkend te hebben. Desniettemin was hij ook in vlaamse ogen van alle leden van de hogere klerus verreweg de simpatiekste. We komen trouwens volgende week nader op zijn leven en betekenis terug.

...EN

LE COMTE DE FLANDRE

Intussen kan de overleden kardinaal het ook niet helpen dat zijn uitvaart een tikje te veel naar een frankofone manifestatie overhelde. Onze onverzettelijke dinastie zorgde — alweer — voor een mis-selijke taalwanklank. De on-langs met zijn gebedel naar de 4 miljoen-gotatie terug in het nieuws gekomen « Charles, comte de Flandre » (niet verwarren met le grand Charles zopas tot « roi de Québec » gepromoveerd en eveneens aan taalkomplexen lijdend, weliswaar « grote » taalkomplexen...) stuurde een krans met als opschrift « comte de Flandre ». Het koningspaar van zijn kant stuurde een krans met « Baudhuin et Fabiola ».

Het woordje « en » kon er niet bij. Wettelijk en grondwettelijk gesproken schijnt het dat de vorst zijn naam niet kan vernederlandsen omdat hij bij zijn geboorte onder de naam « Baudhouin » in de geboorteregisters en deze van de burgerlijke stand is ingeschreven. Zo luidde altans het ministerieel antwoord op een desbetreffende vraag van onze senator Jorissen. Maar dat een gekroond hoofd op de begrafenis van een kardinaal tegenover de meerderheid van zijn volk en tegenover een beweging, waarvan de drie vierden door die meerderheid werd geleverd, zich als een boerenkinkel gedraagt kan er bij ons toch niet in. Om Charles de Flandre maken we ons niet meer druk, de man behoort tot de volmaakt verleden tijd. Hoogstens zijn we verbaasd dat niemand in het parlement een woordje uitleg naar de redenen van de aanvraag van Charles heeft gedaan.

Toen pastoor Mertens van de antwerpse Sint Jakobskerk eens pluizen ging tussen oude en bestofte dokumenten die zich in een verloren hoek van de sakristie bevonden, ontdekte hij een oude ebenhouten doos. In de doos twee aangetekende brieven en een menselijk sleutelbeen. Uit het schrijven bleek dat dit sleutelbeen toebehoorde aan het stoffelijk overschot van P.P. Rubens. Inderdaad, toen de familiegrafzerk, die zich in hogervernoemde Sint Jakobskerk bevindt, voor de laatste maal werd geopend in het jaar 1855, had een hollands souvenirjager die de officiële opening bijwoonde, niet aan de drang kunnen weerstaan om een souvenir van de bewonderde meester mee te nemen. In 't schrijven dat werd opgediept en dat dateert van 25 januari 1927, doet de « rover » via een tussenpersoon restitutie van het sleutelbeen. Bij sommigen rijst er echter twijfel omtrent de authenticiteit van het sleutelbeen. De enige manier om er achter te komen of Rubens ja dan neen een sleutelbeen mist, is het graf nu na 120 jaar terug te openen. Maar de stedelijke diensten schijnen hiertoe niet geneigd, omdat men in 1855 vaststelde dat door voortdurende heropeningen nieuwe zuurstof werd toegevoegd, die de staat van de dorre skeletten niet ten goede kwam.

WIJ IN NEDERLAND

(jeeveedee) Wat in deze weken van het « groot verlot » de thuisgebleven Nederlanders bezig houdt (naast de dingen van alledag die immers in de vakantie gewoon door gaan) ligt merkwaardigerwijze op het brede terrein van de rechtspraak. (Even tussen haakjes: Nederland kent geen jury-rechtspraak en het is wel opvallend dat onlangs in een van de grote amsterdamse dagbladen de belgische jury-rechtspraak als voorbeeld werd gesteld). Het gerecht geldt in dit land als een onaantastbaar instituut en kritiek op vonnissen en op de behandeling van gestraften is dan ook zeer schaars. Alleen in de tijd van de repressie, welke overigens lang niet de uitwassen en schanddaden heeft gekend als in Vlaanderen, kon men wel eens kritische geluiden vernemen op zekere waakvonnissen. Maar normaliter worden de uitspraken van de gerechtelijke kolleges alsook de maatregelen waaraan veroordeelden zijn onderworpen, met een zekere eerbied bejegend. Van een gezagskrisis, zoals die op andere terreinen wel te bespeuren valt, is in elk geval ten aanzien van de justitie nog geen sprake.

Toch begint daarin kentering te komen. Het eerste geval dat wij op het oog hebben, betreft de 24-jarige Boudewijn Henny uit Baarn. In de Nederlandse bladen zal men de achternaam van deze jongeman steeds aangeduid vinden met de letter H., want het is hier het gebruik een verdachte of veroordeelde nooit met volle naam te noemen. Zo sprak enige jaren geleden heel het land over de beruchte moordzaak van dr. O. en waagde geen enkele krant er zich aan, de — inmiddels tot levenslang veroordeelde — plattelandsdokter bij zijn ware naam, Opdam, te noemen. Dat zijn zo van die ingeburgerde gewoonten, die volgens ons toch meer met hypokrizie dan met objectieve berichtgeving te maken hebben. Maar allah!

Boudewijn Henny dan werd vier jaar geleden tot negen jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens moord op een 14-jarige jongen. Het was een geruchtmakende kwestie waarbij drie jongemannen waren betrokken, van wie twee uit de zeer gegoede familie Henny. Het slachtoffer daarentegen was een eenvoudige timmermanszoon. Onlangs nu werd plotseling bekend dat Boudewijn Henny al sinds oktober 1966 de kolleges in de wis- en natuurkunde volgt aan de universiteit van Utrecht. Nimmer had men in Nederland vernomen dat gevangenen kollege mochten lopen en omdat bekend was dat de familie Henny kapitaalkrachtig was, werd onmiddellijk gesproken van « klasse-justitie ».

Wij zouden dit grote woord zeker niet onmiddellijk willen overnemen. Uit het feit immers dat de veroordeelde jongeman negen jaar heeft gekregen, blijkt wel dat de rechter zich destijds niet door de financiële draagkracht van de Henny's heeft laten beïnvloeden. Maar iets anders is dat deze familie dank zij haar inkomen en relaties in staat is geweest de wegen te vinden langs waar een wettelijke uitzonderingspositie voor de gevangene kon worden verkregen. Een veroordeelde uit eenvoudige familie is daartegenover niet bij machte, zijn rechten ten aanzien van studie e.d. te verwerven. Dat is zeer spijtig en daardoor zijn de gevoelens van het volk, dat onomwonden sprak over bevoorrechtting, klassejustitie, vriendjespolitiek, enz. zeer goed te verklaren. Het geval heeft dan ook heel wat deining in Nederland veroorzaakt.

Een tweede kwestie betreft het weekblad « Vrij Nederland », dat tijdens en kort na de oorlog zowat gold als de draagster van

de ideeën van de « nieuwe tijd », maar dat de laatste jaren nogal eens concessies doet aan de sensatiezucht van het publiek, zodat het wel eens « de Telegraaf onder de weekbladen » wordt genoemd. Dit laatste is zeker overdreven, hoewel het blad wel herhaaldelijk processen aan de broek heeft gehad. De meeste daarvan werden gewonnen, maar zopas werd « Vrij Nederland » veroordeeld omdat het drie leden van de Boerenpartij in een door M. van Amerongen geschreven artikel had beschuldigd van fascisme, neo-nazisme en anti-semitisme. Het is bekend dat Nederland op dit gebied zeer gevoelig is, al staat ook vast dat de term « fascisme » zeer vaak te onpas wordt gebruikt. Kwestie van ongenueanceerde uitspraken!

De veroordeling zelf buiten beschouwing gelaten, staat toch wel vast dat het vonnis, door de amsterdamse rechtbank aan « Vrij Nederland » opgelegd, een aanslag betekent op de in dit land altijd verdedigde persvrijheid. De bewuste rechter namelijk bepaalde dat het gewraakte weekblad binnen twee weken op de voorpagina opvallend de korte inhoud van het vonnis moet vermelden met daarbij de verwijzing naar het volledige vonnis dat op een andere pagina moet worden afgedrukt. Bovendien mag het blad geen bespreking of beschouwing naar aanleiding van het vonnis publiceren.

Tegen deze bepaling is vrijwel de hele Nederlandse pers in scherpe bewoordingen de rechter te lijf gegaan. De kranten vragen zich af waar de rechtbank het recht vandaan haalt om te bepalen dat een vonnis in een blad wordt afgedrukt. Volgens de wet mag immers bekendmaking slechts geschieden door aanplakking. En bovendien staat het iedere krant vrij commentaar te geven op een rechterlijk vonnis, zelfs wanneer het blad zelf de veroordeelde is. De eis van de amsterdamse rechtbank is dus volkomen in tegenspraak met de persvrijheid, zoals die in de Nederlandse grondwet (artikel 7) is vastgelegd. Ieder heeft het recht om zijn gedachten of gevoelens te openbaren en slechts na de publicatie kan een blad of redakteur verantwoordelijk worden gesteld. Het kan dan ook niet verbazen dat het bestuur van de Nederlandse joernalisten-organisatie een protestverklaring heeft uitgegeven waarin sprake is van: « onverdraaglijke en ongeoorloofde beperking van de persvrijheid ». « Vrij Nederland » zelf gaf overigens het voorbeeld hoe wel te reageren en drukte wel degelijk een beschouwing over het vonnis af. Daarmee is een knuppel gegooid in het rustige hoenderhok van de Nederlandse rechtspraak. Ongetwijfeld zal men over dit geval de komende tijd nog meer horen.

Een derde zaak waarbij de justitie in opspraak kwam, is van zeer trieste aard. Het betrof de moord op een meisje van 19 jaar in Doetinchem door een psychopaat die in een nabij gelegen inrichting in verpleging was. De al meer dan eens gestelde vraag of een patiënt niet te gauw mag profiteren van een zekere vrijheid, klonk de afgelopen dagen in vele toonaarden. Minister Polak van Justitie zag zich verplicht in het publiek, onder andere voor de televisie, verklaringen af te leggen. De moeilijkheid in een geval als dit is altijd dat de wetenschap nooit absoluut zeker kan zeggen dat een psychopaat niet langer gevaarlijk is. Kiest men voor de moderne therapie door een veroordeelde mogelijkheden te scheppen om zich waar te maken in de vrije maatschappij, dan zal men diezelfde maatschappij ook moeten beschermen. Het is een zwaar vraagstuk, zeker als men in aanmerking neemt dat « die Mörder » nu eenmaal altijd « unter uns » zijn. De maatschappij is daardoor nu eenmaal nooit absoluut veilig te stellen. Maar voor de Nederlandse justitie is het een probleem te meer. Naast dat van Boudewijn H. en dat van het processen-blad « Vrij Nederland ».

Wij nazijn

Vlaams nationaal

EIN ALTER MARSCHIERER

Prins Claus der Nederlanden en von Amsberg heeft de vierdaagse voetmars naar Nijmegen tot de laatste druppel prinselijk zweet manhaftig en... vriendelijk « uitgedaan », om het op zijn Vlaams te zeggen. Moesten we aan het bekende moffenkompleks van onze noordnederlandse konfraters lijden dan zouden we zo zeggen: niet verwonderlijk, die prestatie, voor iemand die dan toch deel heeft uitgemaakt van de Wehrmacht en daar ongetwijfeld heeft leren « marschieren »...

KOMPENSATIE VOOR WAT ?

De eigenwaan, de pretentie en de gulzigheid der frankofonen kent nog minder grenzen dan de lamzakkigheid van de Vlamingen, vooral deze die tot de hoogste sporten van de sociale ladder zijn opgeklimmen. Vernemen we daar niet dat Leuven-Nederlands aan Leuven-Frans bij ontruiming door deze laatste van gebouwen, daarvoor een compensatie zou moeten uitbetalen!

Zou het niet veeleer andersom moeten zijn? De Vlaamse gemeenschap heeft toch decennia lang vrijwillig en via belastingen voor het grootste deel bijgedragen tot de financiering en het onderhoud van de gehele Alma Mater? Een Alma Mater, die de Vlaamse studenten tot vreemdelingen maakte aan hun katholieke universiteit en in hun bloedeigen Vlaams Leuven. Een Alma Mater die door haar totale frankofone gerichtheid aan de Vlaamse gemeenschap hele generaties volksverbonden geleerden, technici, academisch geschoolden, geneesheren (zie maar Brussel) heeft onthouden en integendeel een elite aankweekte, die vaak Vlaams-vijandig was. Het zijn veeleer de mannen van Acapsul en de Brusselse heethoofden aan wie zou moeten diets gemaakt worden, dat zij aan Leuven-Nederlands een compensatie moeten uitbetalen voor de misbruikte gelden, faciliteiten en het gebruik van gebouwen die hun rechtens misschien wel toebehoren doch die in feite door ons werden bekostigd. Redelijkheidshalve kunnen wij zulk een eis niet stellen, ons gezond verstand zegt ons dat we blij zullen zijn wanneer de Brusselse univer-

siteit uit Leuven vertrekt (want Leuven-Frans is Leuven-Brussel). Maar de ervaring leert in België dat redelijkheid niet opbrengt!...

EINDELIJK

Het Staatsblad van 25 juli jl. publiceerde koudweg de samenstelling van de jury, die het taalexamen voor diplomaten zal moeten afnemen en de modaliteiten ervan. Er werd niet aan herinnerd dat tegen uiterlijk 1 september 1968 alle Belgische ambassadeurs en topdiplomaten « blij zullen moeten geven van de kennis der tweede landstaal ». Om juist te zijn, het gaat om 31 topmensen uit de diplomatie, w.o. de beruchte gewezen sekretaris-generaal van Buitenlandse Zaken, baron van den Bosch, tans ambassadeur van S.M. le roi Baudhuin bij Her Graceous (en tegenwoordig ook al fel berooide) Majesty the Queen. Andere baronnen die zullen moeten zweeten op de moedertaal zijn Scheyven, Poswick en Beyens evenals de heren Iweins d'Eeckhout, Forthomme, Walravens enz. Indien de heren niet zouden slagen of zich niet aanbieden riskeren ze hun terugroeping. Dat zal wel niet gebeuren, tenzij bij weigering van deelneming en dan nog maken we ons geen illusies. Maar feit is dat eindelijk na 138 jaar wanverhouding op 1 september 1968 de Belgische diplomatieke kaders een zeker (oh, nog zo

bescheiden) taalevenwicht zullen vertonen. We gunnen intussen de 31 degendragers hun taalstudie. Ze zouden trouwens de eerste moeten geweest zijn om het zonder dwang te doen, gedachtig de spreuk: men is elke keer zoveel meer man als men talen spreekt. Om van ministers maar te zwijgen. Wanneer ook voor hen taalexamen?...

KOUD EN WARM

Lode Craeybeckx die op 11 juli jl. te Brussel in het PVSK een goede beurt maakte (dat de TV Vlaamse emblemen en de Vlaamse Leeuw wegschamteerde is niet zijn schuld) deed het te Antwerpen op 21 juli zodanig andersom, dat hij een pluim kreeg in de Pour-quoi-Pas? die anders niet van liefde overloopt voor « cet énergumène flamingant ». Hij zong de lof van Antwerpens industriële expansie « die alle Belgen en gans het vaderland ten goede komt ». Over het steeds nijpender wordend Schelde- en havenprobleem zweeg de antwerpse burgervader wijsheidshalve. Intussen had hij toch weer zijn « guldensporenmissstap » goedge maakt en komt hij straks in aanmerking om een lint of medaille bij de reeks te steken, die reeds op zijn borst prijkt. Zo weten wij meteen dat we Lode's uitlatingen en flamingantische « uitspattingen » met een flinke greep zout moeten

nemen. Zoals van alle kleurpolitiekers.

STAD ZONDER GEZICHT

De brosjure « Brussel, stad zonder gezicht » kende een gunstig onthaal. Om de stelling van de auteur ook aan de politici bekend te maken, stuurden we een eksemplaar aan alle Vlaamse parlementariërs en aan alle Vlaamse ministers.

Sommigen hebben ze klaarblijkelijk goed gelezen want minister Van Elslande stuurde ons een brief met dank en kritiek.

In de inleiding werd minister Van Elslande aangevallen omdat ook hij als adjunct-minister voor nationale opvoeding de hand niet hield aan de toepassing van de taalwet i.z. de jaarlijkse oprichting van de tien Nederlandse lagere scholen te Brussel.

Hij schrijft ons dat dit Rijkslagere scholen geldt en dat hij geen enkele bevoegdheid had over het Rijksonderwijs.

Wij vermelden graag zijn rechtzetting, hoewel hij er niet om vraagt.

Evenwel moeten we toch opmerken dat de ministeriële solidariteit eveneens geldt. De Vlaamse ministers mogen niet dulden dat hun kollega's de taalwetten aan hun zolen lappen. Wij hebben terzake nooit enig protest van minister Van Elslande gehoord. Jammer!

HET UUR

Het is een tamelijk hachelijke onderneming in een tijd van het jaar waarin voor velen een hele periode lang zelfs de dagen geen betekenis meer hebben, over het uur te spreken. En toch is het noodzakelijk. Zoals een oude wijze het eens zei: hoe moeilijker het is over iets te spreken, des te noodzakelijker is het meestal. Berekenen we de duur van ons leven met jaren, zelden met maanden en bijna nooit met dagen, het uur kan belangrijk of waardeloos zijn. Maar men moet een Kierkegaard zijn om een filosofisch tijdschrift te kunnen uitgeven onder de titel « Het Ogenblik ».

Het onderscheid tussen de langere tijdspannen en de kortere tijdverdelingen in ons leven is echter niet zo maar een luchtig en overbodig spel. Het is even belangrijk als het onderscheid tussen strategie en tactiek in een gewapend konflikt. Is het uur vlug voorbij en tellen alleen de jaren, er zijn geen jaren als er geen uren zijn. Tellen alleen de uiteindelijke doelstellingen en zijn kleinere ondergeschikte doelwitten niet zo heel belangrijk, niets groots wordt ooit bereikt door wie geen eerbied en belangstelling heeft voor wat slechts een middel, een weg, voor wat iets toekomstigs schijnt te zijn.

Strategie kan in het Nederlands omschreven worden als de kunst van het oorlogvoeren, en tactiek als de leer van de gevechtsvoering. In het leven van de mens, in het leven van een volk dat zoals elke vorm van leven een vorm van strijd is, geldt evenzeer als in een echte, met welke wapens dan ook in de hand gevoerde oorlog het plannen op lange termijn en het beslissen en uitvoeren in het nu beschikbare uur. Waar geen overzichtelijke plannen bestaan is de gevechtsvoering al van tevoren nutteloos, waar de gevechtsvoering ontbreekt kan de schitterendste strategie niets uithalen. Wie geen zin in zijn leven ziet kan zich door ogenblikken laten verblinden, maar elk uur is krankzinnig omdat zijn jaren even overbodig zijn als zijn gehele leven. Wie deelneemt aan de strijd voor het bestaan van

het eigen volk, maar geen wijduitgestrekte plannen heeft, kan geen plaats vinden voor de taak van elke dag. Maar grootse plannen hebben, zelfs een duidelijk inzicht en een grote toewijding, beveiligd niet tegen het hopeloos laten voorbijgaan van het uur!

De tijd waarin het hoogste doel van de Vlaamse Beweging het goedkeuren van een of andere taalwet leek te zijn is al vele tientallen jaren voorbij. Wij hebben strategen gehad — wellicht hebben we er nog; in elk geval is er een duidelijke strategie. Wij willen de normale, vanzelfsprekende voorwaarden voor ons volksbestaan — wij willen zonder meer onszelf zijn. Hebben we echter ook voldoende leiders voor de gevechtsvoering? Voor de slag van dit ene bepaalde uur, voor de gelegenheid die ons enkel in dit ene uur gegeven wordt?

Dit is geen twijfel aan het bestaan van een aantal tactici in de Vlaamse Beweging. Wel een ernstige twijfel of er voldoende samenwerking zal zijn en vooral bereidwilligheid om van elkaars tactische inzichten te leren — ze eventueel wederkerig te steunen. Onze vijanden hebben een langdurige ervaring in dit opzicht, en telkens weer hebben ze hun slag thuisgehaald. Zo handig zijn ze dat wat in feite voor hen een overwinning werd durven voorstellen als een geweldige toegeving. Denk maar aan Hertoginnedal! Rond de universiteiten en rond Brussel en Leuven wordt weer eens op hun uur hun zet uitgevoerd: vorig jaar meenden ze dat 15 mei een uur was dat laat genoeg was; nu hebben ze gewacht tot in de volledige vakantieperiode...

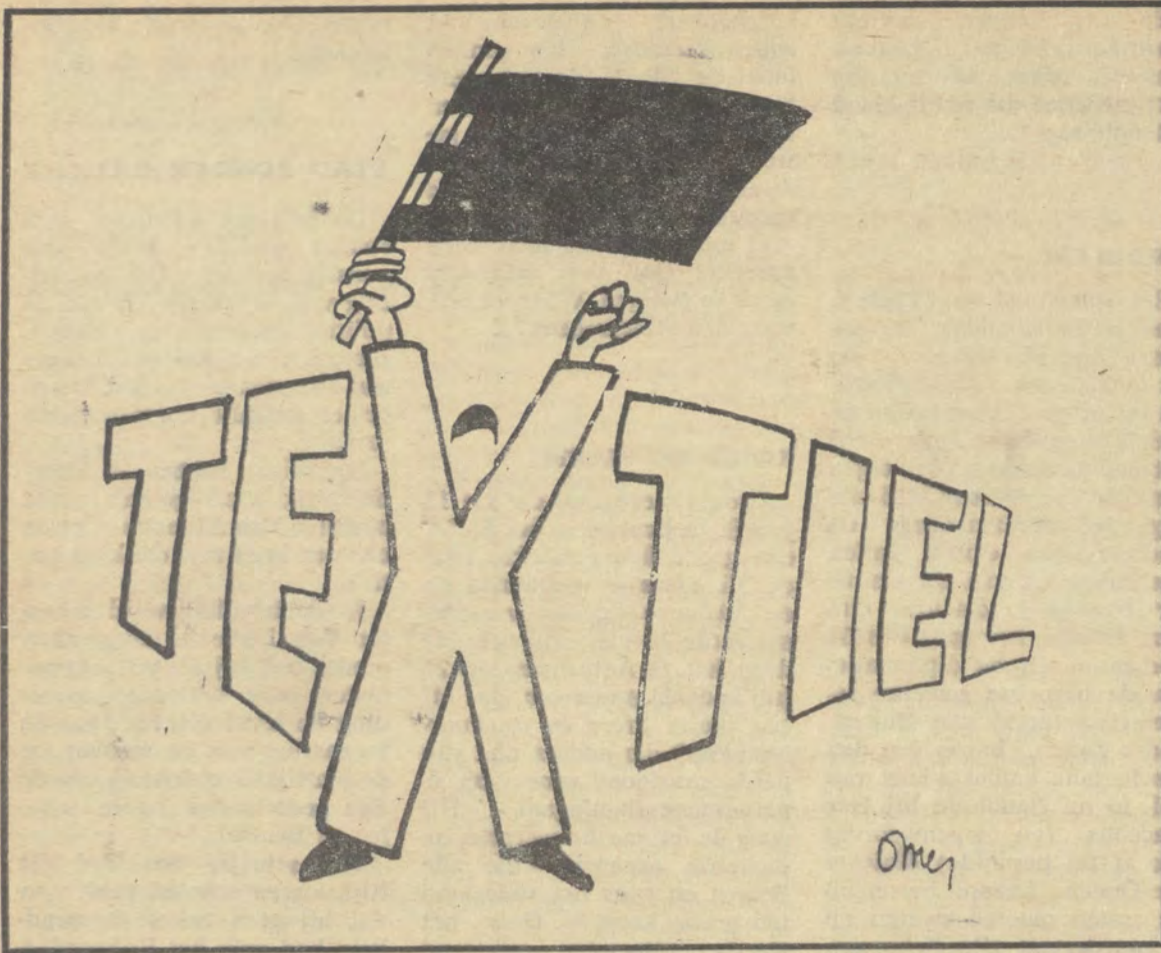
Zal er voldoende inzicht zijn in de waarde van het uur om niets, absoluut niets goed te keuren in het parlement zonder dat tegelijkertijd ook de armzalige bestaande taalwetgeving toepasselijk wordt gemaakt op het hoger onderwijs?

Gaat dit uur voorbij, dan komt er wellicht nog eens een kans. Maar dit uur komt nooit terug.

NEMROD.

Voor de 19e maal werd in de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires de Guldensporenslag herdacht. Omringd door een talrijke groep Vlamingen legde Albert Tritsmans, voorzitter van V.i.A. (Vlaanderen in Argentinië) een grote bloemenkrans neer aan het ruitersstandbeeld van generaal San Martin, de Argentijnse vader des vaderlands, om aldus uiting te geven aan de verbondenheid van de hier verblijvende Vlamingen met het gastland. 's Namiddags had een geslaagd zangfeest plaats met de Vlaamse Leeuw en het Wilhelmus. Het podium was versierd met een reuze leeuwewimpel, geflankeerd door de vlaggen van Benelux en Argentinië. Aanwezig was ook de sekretaris van de ambassade van Zuid-Afrika. De vertegenwoordigers van België en Nederland hadden zich verontschuldigd...

TEKSTIEL

Het nieuws dat de tekstiel-fabriek Filature du Canal te Aalst met sluiting bedreigd wordt, is in de Denderstad ingeslagen als 'n bom. Bijna 400 arbeiders en arbeidsters weten, dat hen het zwaard van Damocles boven het hoofd hangt.

De teloorgang van de aalsterse tekstiel is een drama. De tans met sluiting bedreigde Filature is er trouwens een voorbeeld van: nog niet zo heel lang geleden stelde dit bedrijf nog meer dan 800 mensen te werk. Na een lange reeks van sluitingen (sommigen louter spekulatief, nietwaar mijnheer Moyersoer?) is er tans te Aalst slechts nog één enkel belangrijk tekstielbedrijf dat (voorlopig?) nog niet de weerslag van de neergang in de tekstielsector voelt: de FFR. Fabelta, eens een reusachtige fabriek, is nog slechts de schim van wat het geweest is.

DRAMA VAN DE PENDEL

Ondanks alle beloften van de plaatselijke kleurpolitiekers is het te Aalst met de tewerkstelling maar steeds bergaf gegaan. Het gemeentebe-

stuur blaast er bij iedere gemeenteverkiezing hoog van de toren met de nieuwe industriële vestigingen, maar uit de statistieken kan iedereen aflezen dat er in heel de streek werkplaatsen verloren gingen i.p.v. bij te komen. De Denderstreek met Aalst als centrum is het pendelgebied bij uitstek: niet minder dan 45.000 arbeiders moeten iedere dag de trein op om elders werk te gaan zoeken. Een stadje zoals Geeraardbergen ziet van jaar tot jaar zijn bevolking verminderen. Aalst, met bijna 50.000 inwoners en met een omme-land van meer dan 100.000 inwoners, heeft hoop en al nog twee middelgrote bedrijven, waarvan een dan nog bedreigd wordt door een concentratie op Europees vlak!

TEGENSPRAAK BIJ ACV...

De kwestie van het bedienpensioen geeft nog steeds aanleiding tot tamelijk scherpe tegenstellingen. Vooral in de schoot van het ACV is er iets losgekomen dat de leiders ongraag zullen horen. Deze leiders zijn momenteel begaan met de opvolging van Cool, na-

dat de gentenaar Van Steenberghe had bedankt voor de eer, omdat de grote ACV-baas alle bij-mandaten wil behouden en feitelijk van achter de schermen het ACV wil blijven leiden. Dat verklaart misschien waarom de ACV-leiding de indruk verwekt, akkoord te gaan met de jongste wijzigingen op ondergeschikt vlak i.z. bedienpensioenen, terwijl de landelijke bedienencentrale (LBC) kategorisch de aanslag op het fonds der bedienpensioenen blijft afwijzen. Een maand geleden dreigde de LBC zelfs met actie tegen de beslaglegging van het fonds door de regering en tegen de verhoging der afhoudingen. Daarop krabbelde minister De Paeppe ietwat achteruit en milderde hij het tempo, waarin deze verhoging zou toegepast worden.

...BLIJVEND VERZET

Dat belet niet dat weinig bedienden daarmee genoegen nemen, omdat de minister zo sluw was de jaarlijkse bepaling aan de bevoegde minister over te laten, wat op willekeur neerkomt. Men heeft trouwens reeds uitgerekend dat in een goede drie jaar tijds de bij-

dragen zullen verdubbelen zonder dat de pensioenaanpassing deze beweging zou volgen. We weten dat de versmelting der pensioenfondsen de pensioenaanpassing der bedienden gevoelig vertraagt. Dit verzet van de basis verplicht de leiding van de LBC kordate verzetstaal te spreken. Nu eerst zien of daarop ook verzetsschreden zullen volgen. Te oordelen naar de slappe houding van het ACV, waarbij het LBC aanleunt, valt te vrezen dat daarvan niets in huis zal komen. Het ACV krijgt de ziekte van de Vlaamse CVP: slap tot en met.

DE JONGSTE

Onze lieve waalse landgenoten hebben aan de lange lijst van anti-menapische moppen nog een prachtexemplaar bijgevoegd. Oordeel zelf!

Vraag: Waarom zijn er aan de lijkst van een Waal vier en aan die van een Vlaming maar twee handvatten?

Antwoord: Heb je al ooit 'n vuilbak met vier handvatten gezien?

Subliem, niet? En echt delikaat-Latijns, gelijk hun hele waals « kultuur ».

MILD OF VREKKIG?

De hulpactie voor Oostmalle heeft tot nog toe een slordige 17 miljoen opgebracht. Dat is niet veel en schijnt er op te wijzen, dat solidariteit in ons land nu precies niet het eerste woord in het woordenboek is.

Het zou echter al te gemakkelijk zijn, met de vinger te wijzen naar de miljoenen waarde landgenoten die blijkbaar niet diep in hun zak geschoten zijn. Het komt ons voor dat die landgenoten weinig hebben gegeven, omdat zij met de ellebogen aanvoelen dat er met heel dat geval Oostmalle iets fundamenteels verkeerd is: de overheid, de regering heeft zich van heel de tornado-ramp afgemaakt met een goedkoop woord en een nog veel goedkoper gebaar. De waarde landgenoten zijn blijkbaar (en zeer terecht) van mening, dat de rekening van Oostmalle door heel het land via de regering diende verefend te worden. De waarde landgenoten gaan uit van de veronderstelling, dat er voor de sukkelaars te Oostmalle ge-

makkelijk iets kon gedaan worden, vermits de ministers unaniem en krachtig besloten hebben, hun pree te verhogen tot het slordige sommetje van 100.000 fr per maand.

EEN BEHEERDER

PER TWEE WONINGEN

Ons land telt een goede 300 maatschappijen voor goedkope (sociale, als ge progressief zijdt) woningen die gemiddeld 20 woningen elk bouwen of 6000 in totaal per jaar. Uit een ministerieel antwoord op een desbetreffende vraag van een senator is ook gebleken dat deze maatschappijen in totaal ... 3.452 beheerders tellen, dat is 10 per maatschappij en 2 per gebouwde woning! Op de 3.452 beheerders zijn er slechts 79 vrouwen. We stellen voor evenveel vrouwelijke als mannelijke beheerders te benoemen, dan zal elke sociale woning in ons land zijn eigen beheerder of beheerster hebben!

OP HOL GESLAGEN

Herhaaldelijk hebben we al geschreven dat sinds de ziekte van Jos Van Eynde de hoofd-artikels van Volksgezond dat niet meer zijn. Blijkbaar begrijpt men ons op de redactie in de Somersstraat verkeerd, want het gaat van kwaad tot erger. In een hoofd-artikel in het nummer van 19 juli verscheen onder de titel « Herrie in extremistische kappen » een « beschouwing » over de toestand bij de Belgische kommunisten en in de... Volksunie. De schrijver had evenwel niet de moed, zijn artikel met zijn naam te ondertekenen. Hij tekende (?) met drie sterren; misschien is hij lid van de Loge. Hoe dan ook, alleen al de vergelijking tussen beide bewegingen was pot-sierlijk, want zo er inderdaad tans 5 soorten kommunisten bestaan, dan bestaat er nog altijd maar één Volksunie. Gans deze « analyse » kwam neer op een wensdroom. De geschetste en onbestaande verdeeldheid en ruzie in de VU bestaat alleen in de verbeelding van de drie-sterren-schrijver. De man had zijn gewrocht met heel wat meer sterren moeten tekenen, want alleen zij die een slag van de molen krijgen zien sterren.

BRUSSEL, STAD ZONDER GEZICHT

Deze brochure werd uitgegeven onder de verantwoordelijkheid van senator Jorissen, die een uitstekend gedocumenteerde inleiding schreef. Uit deze inleiding blijkt duidelijk het in gebreke blijven van de staat, maar nog meer de sabotage van de taalwetten door de gemeentebesturen.

De cijfers zelf, die de auteur van de brochure geeft, zullen bevreemdend schijnen voor wie Brussel niet kent. Voor wie Brussel grondig kent, zullen ze niet verbazen. Hoeveel Vlamingen weten dat zelfs te Aarlen de volksmens nog in sterke mate zijn Duits dialect praat? Hoeveel Vlamingen weten dat in de Platdietsche streek, hoewel uiterlijk even verfranst als Brussel, nog meer dan 90 % van de bevolking Limburgs praat? Denkt de oppervlakkige bezoeker van Noord-Frankrijk niet dat het westvlaams dialect er uitgestorven is?

Iedereen die Anderlecht en Molenbeek grondig kent, zal het echter met de schrijver eens zijn dat in 7 op de 10 gezinnen nog Nederlands of het Brussels dialect

gesproken wordt. Zelfs de kenners van de « oasis francophone » Elsene weten, dat de volkswijken aldaar nog sterk Vlaams zijn en dat in de rijkere wijken het aantal Nederlandstaligen allesbehalve gering is.

Al te lang heeft Vlaanderen zich door dwangstatistieken over Brussel laten drogeren en er het aantal Nederlandstaligen onderschat.

Als in de brochure 'n kleine leemte zou zijn, dan is dit het feit dat, behalve in de inleiding van senator Jorissen, er geen sprake is over het aantal buitenlanders dat tans 10 % van de Brusselsche bevolking uitmaakt. Lezen we immers niet in het bulletin van Vragen en Antwoorden — Senaat van 20 juni j. (blz. 939) als antwoord op een vraag van senator Jorissen dat er te Brussel-Hoofdstad in het lager onderwijs 68.125 Belgische kinderen in het Frans studeren, naast 10.866 buitenlandse; in het Nederlands taalstelsel 15.333 Belgische kinderen naast 227 buitenlandse? In de Vlaamse provincies lopen

deze buitenlandse kinderen naar Nederlandse scholen. Het is een faktor waarmee rekening dient gehouden.

Bepaald roos is de visie van de schrijver dat het beeld van Brussel bepaald wordt door de 10 % sociaal-ekonomisch sterke laag van het kaderpersoneel dat zijn taaldwang — bespottelijk genoeg in naam van de taalvrijheid — oplegt aan de Vlaamse dialektsprekers waarvan het weerrefleks na decennia pro-franse en anti-Nederlandse kampanje afgebot of verdwenen is. Het « Vlaams » heeft zich bij deze mensen teruggetrokken als de huistaal, de gezellige taal van onder-ons. Eens buitenhuis wordt de overall van het Vlaams dialect geruimd voor het beter zittend Franse pak. Zelfs wanneer de deur geopend wordt voor een onbekende, wordt vlug de Vlaamse voorschot geruimd voor een Franse jurk. De gewone Brusselaar wil deftig verschijnen voor onbekenden en zijn Vlaams pluigje is maar zijn werkplanje.

Het Nederlands dialect gaat echter trager achteruit dan algemeen aanvaard. Slechts 15 % op twee generaties. Nog steeds is de gewone huistaal van de meerderheid te Brussel het Vlaamse dialect. De tweetaligheid van de Brusselaar verandert eveneens. Steeds minder wordt dit vloms-frans, steeds meer Nederlands-frans.

Het is deze ontwikkeling die de Brusselsche verfransers verontrust. Dit noemen zij « de vervlaamsing van Brussel »; vandaar hun scherpe reacties, vandaar het F.D.F.

Brussel is oppervlakkig verfranst door sociaal-ekonomische factoren en door opportunisme. Veranderen de sociaal-ekonomische factoren morgen, dan krijgt het Nederlands te Brussel nieuwe kansen.

Vandaar de gepaste waarschuwing van de schrijver voor Vlaams defaitisme. Het Nederlands heeft te Brussel een ernstige kans wanneer Vlaanderen en het Nederlands sterker worden in het Belgisch kader. Het gehuil van de Fransdollen mag de Vlamingen niet mystificeren. Het is een kunstmatig mistgordijn.

Een uitstekende brochure, waarin Brussel, voor de eerste maal na de jongste oorlog, sociografisch en sociologisch doorgelicht wordt. Een brochure die prachtig op haar tijd komt om het beginnend defaitisme in Vlaanderen tegenover Brussel te kortwieken en om aan te tonen dat de Vlaamse kansen te Brussel veel groter zijn dan de Vlamingen, zelfs de radikale, algemeen aanvaardden.

Te bestellen door storting van 30 fr. op giro 171139, van « WIJ » Vl. Nationaal, Brussel I.

Met en rond de elfde juli heeft het gegonsd in alle dorpen en steden over het Gulden Sporenmotief. Men is op de podiums allerlei dingen komen vertellen over het verleden van Vlaanderen en over de vlaamse politiek.

VAN 11 JULI TOT...

Er werd veelvuldiger gevlagd, zo zegt men mij toch. Als ik mijn eigen stede Gent overschouw, ga ik er aan twifelen, want op de Kouter hingen er minder leeuwenvlaggen dan verleden jaar.

Eén ding is zeker: de beruchte burgemeester van Impe bij Aalst heeft geen Gulden Sporenfeest meer verboden in zijn dorp. De rijkswachters zijn met hun waterkanonnen thuisgebleven en er werd rustig een pintje gedronken op de gezondheid van het belachelijke en onvindbare burgemeestertje, dat in 1966 door de even belachelijke minister van Binnenlandse Zaken in bescherming werd genomen.

De burgemeester van Antwerpen heeft opnieuw beloofd dat hij Brussel niet zou loslaten. En voortdurend werd de oude huik naar de oude wind gehangen; er werd zelfs geen nieuwe wijn in oude vaten te koop geboden.

Men komt tot de vaststelling dat de mot in de Elf Julivieringen zit. De mensen zijn overal met vakantie, onze steden zijn leeggelopen, wat niet belet heeft dat tot driemaal toe de Elfde Juli op één week gevierd werd, zoals het te Gent gebeurde. Naïeve Vlamingen!

Het is niet te verwonderen dat er sleet op het thema komt. Men wordt er zich bewust van dat de vlaamse strijd niet met redevoeringen en gezang zal gewonnen worden, dat men harder zal moeten toeslaan, meer spektakulair van zich moet afbijten, op rationeler en ruimer schaal vlaamse machtsontplooiing moet beginnen houden.

Daartoe biedt de jaarlijkse IJzerbedevaart een uitstekende gelegenheid. Elf Julifeesten zijn opwellingen van vlaamse lyriek, die zich drapeert in het kleed van de kunst en van een vervalste geschiedenis. Zij halen niets uit, daar kan een bon Belge zelfs zonder gevaar aan meedoen, er zit geen opstandigheid in en daar komen de ministers van het unitaire vaderland de feestrede kouden.

Met de IJzerbedevaart ligt het, goddank, anders. De ministers blijven weg, het fenomeen is hun boven het hoofd gegroeid, ze kunnen zich met de woorden die er gesproken worden niet verenigen, de organisatie zit in de handen van « onbetrouwbare elementen », de hele zaak wordt gedragen door « echte of verkapte Volksuniemensen ».

Des te beter dat zij er zo over denken. De IJzerbedevaart wortelt in de recente geschiedenis, een met vlaams bloed en met veel vlaams leed getekende geschiedenis. Zij heeft recht van bestaan en recht van spreken. Na een halve eeuw is ze gegroeid tot de topmanifestatie van de eensgezinde vlaamse wil.

Die wil is en blijft ongebroken en wordt met de jaren sterker. Daar treedt het zo gesmade extremisme op de voorgrond. Zo men in de officiële kringen met een vlaamse pad in de korf zit, dan is de IJzerbedevaart wel

een moederpad. Elf Julimanifestaties hinderen de belgische regeerders niet, de IJzerbedevaart daarentegen is hun bestendig een doorn in het vlees en een balk in het oog. Zo moet het zijn!

En dat is de hoofdreden waarom alle Volksuniemensen, dat allen die met hun hart en met hun overtuiging bij de Volksunie zijn, naar Diksmuide-Kaaskerke gaan en de anderen de weg erheen leren kennen. Het moet daar, meer dan ooit, hardop gedacht en

de verenigde drukking van alles wat met het vlaams extremisme op zijn neus zit.

Vlaams Brabant zal niet vlaams bevaard worden door de verenigde krachten van de drie nationale partijen. Die zijn weerom, voor de zoveelste keer, aan het knoeien, met of zonder of tegen Jan Verroken. Zijn intenties zijn zuiver, niemand twijfelt er aan, doch hij wordt in de doeken gedaan omdat zijn zweep niet kan losknallen,

weerom te Diksmuide zijn op 20 augustus 1967. Niet hun politieke vaandels, maar in levende lijve, ten einde met de massa en in de massa te getuigen voor de zweep.

Al de raaskallerij van politieke misleiding is afleiding van het hoofddoel. Men speelt te Brussel met onze vlaamse voeten. Het is een uitdrukking, geplukt uit de beeldrijke taal van de piotten 1914-1918, en ze geeft zeer goed de mening weer van de koelredenerende vlaamse man die ziet waar het heen gaat.

We worden in de luren gelegd, systematisch en programmatisch, door al wie en al wat gezag uitoefent. We moeten reageren met onze aanwezigheid te Diksmuide-Kaaskerke om hen te Brussel een week lang onrustige nachten te bezorgen.

Al wat men inroept om niet naar de IJzerbedevaart te gaan zijn drogredenen. Moest er één man minder zijn dan verleden jaar, het zou in alle belgische kranten te lezen zijn en het zou ons duur te staan komen. Want zo zal het luiden: het vlaamse extremisme brokkelt af, Vlaanderen krijgt zijn traditioneel gezond verstand terug.

Daarom: als één man naar de IJzerbedevaart, naar de weide van Kaaskerke. Zorg ervoor dat gij te 11 uur op post zijt. Komt niet te laat, berekent goed uw reis. Bedilt niet af op de organisatie; een massa van meer dan 50.000 man samenbrengen, doen bidden, doen luisteren, doen zingen is geen kleine zaak.

Maakt geen min of meer gezochte aanmerkingen op wat er zal gezegd worden, maar zijt aanwezig. Al wat krantenvegers in sommige belgische of buitenlandse kranten zullen schrijven, moet op voorhand gelogenstraf worden door de massa die er zijn zal, als één verbeten stuk wil dat de machtigen van de belgische politiek in de maag zit en op de lever ligt.

De IJzerbedevaart moet telkens op-

... IJZERBEDEVAART

zonder omwegen gezegd worden, dat zonder de zweep er voor Vlaanderen in dit land niets zal bereikt worden.

Wie gelooft nog dat het anders kan? De zogenoemde geleidelijkheid die alles zou overrompelen in België ten bate van het vlaamse streven, wordt afgeremd en op zijpaden geloodst door

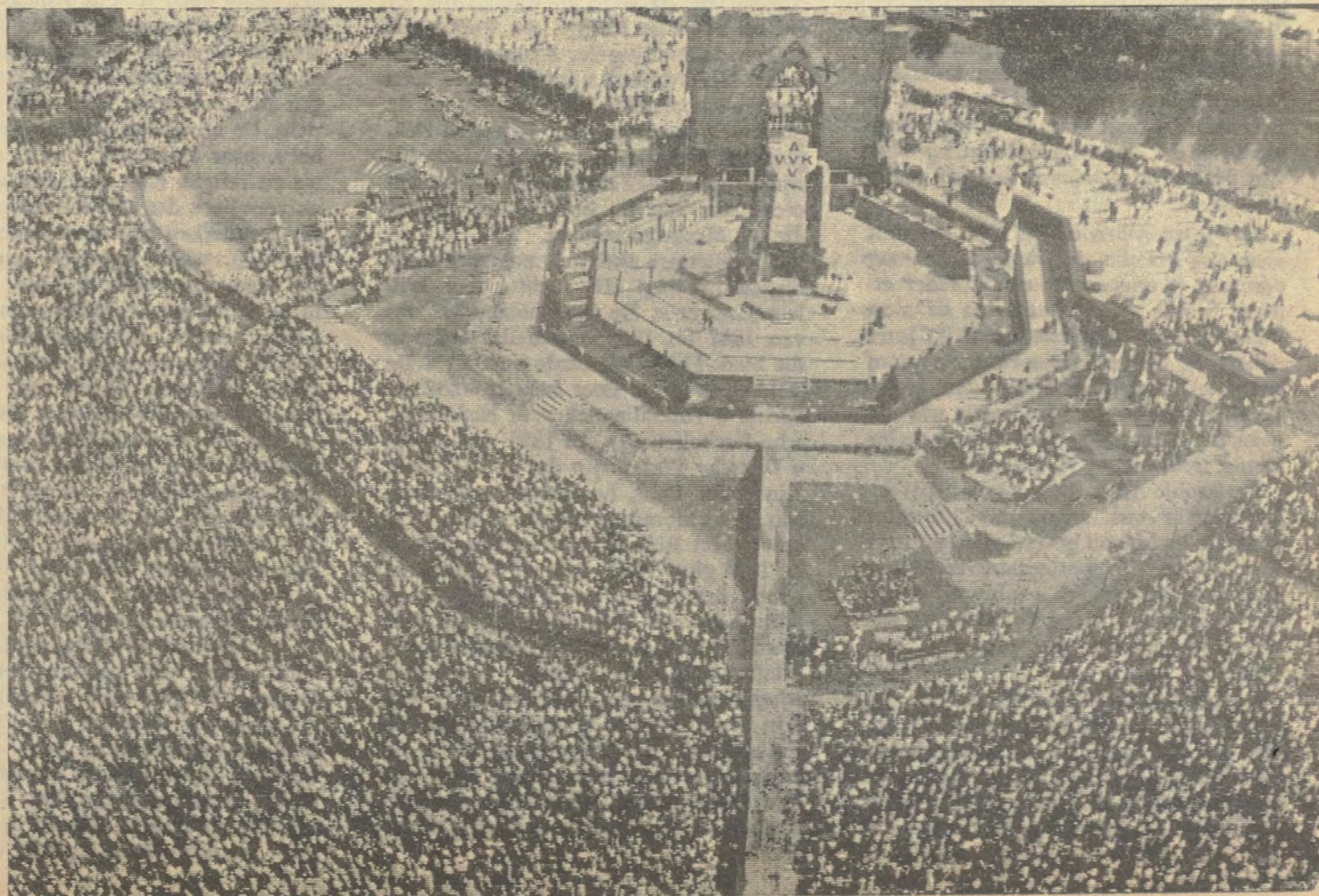
omdat zij met haar snoer tussen de scharnieren van een unitaire C.V.P. blijft zitten. Meyers, Vanden Boeynants en Houben spelen met Jan Verroken als de kat met de muis.

Omdat de IJzerbedevaart alle politieke unitairen dwarszit, zullen de Volksunieleden en —simpatizanten

nieuw ten aanschouwe van eenieder bewijzen dat zij de grootste, de immer groeiende, de sterkste publieke betoging is in West-Europa.

Om dat te bewijzen zijn alle Volksuniemensen op post te Diksmuide-Kaaskerke op 20 augustus 1967.

SENATOR L. ELAUT

De idee der nederlandse volkseenheid is reeds van in het begin de basis geweest van onze volksstrijd. Zonder deze idee, die de werkelijkheid — de etnische, taalkundige, kulturele, psychische — van ons volksbestaan tot vertrekpunt neemt (en niet een of ander historische herinnering, romantisch sentiment, voluntaristisch concept of voorbijaande structuur!), zonder dit volks realisme, mondt elke Vlaamse « beweging » uit in de troebele wateren der taalwetters of in een — overigens noodzakelijke maar begrensd — structuurwijziging.

Onze strijd is meer dan een streven naar taalwetgeving of structuurhervorming. Wij hebben in deze rubriek de meest verscheiden figuren uit onze beweging geschetst. Zij kwamen uit diverse milieus en werkten op diverse terreinen. Bij allen echter treedt naar voren : de opvatting dat onze strijd om het hele volk gaat en diens hele bevrijding.

Eén van diegenen, die reeds zéér vroeg en zéér zuiver tot de kern van ons nederlands nationalisme doordrongen, was Jozef Alberdingk Thijm.

Troost vind hij in het feit dat zijn zoon Jan priester gewijd werd. Schaepman, die met de jongen bevriend was en met hem samen had gestudeerd, kwam veel bij de Thijms aan huis, en de jongste zoon (beter bekend onder zijn schrijversnaam Lodewijk Van Deysel) herinnerde zich nog dat hij als kleine jongen op Schaepmans rug paardje reed...

Thijm bleef werkzaam tot de laatste dagen : twee maanden voor zijn dood werkte hij nog 15 uren per dag. Hij overleed op zondag 17 maart 1889.

« Ecclesiae » - « voor de Kerk » waren zijn laatste woorden !

DE KUNSTENAAR

De veelzijdige belangstelling, rijke ervaring en grondige kennis van Thijm als kunstenaar en kunstkenner staan weerspiegeld in een werk dat door zijn omvang alleen al indrukwekkend is. Reeds vroeg zette de jonge Thijm zich aan het dichten. Toen hij dertien jaar was, schreef hij een vlammend patriottiek vers tegen de belgische muiters. De poëtische school die hij doorliep was die van Tollens en Bilderdijk, maar ook buitenlandse romantici, zoals Byron en Lamartine oefenden invloed uit op hem. Zijn vriendschap met Kanunnik David werd o.m. door hun wederzijdse bewondering voor Bilderdijk, die door David uitvoerig en geleerd werd gekommentarieerd, nog versterkt. In de jaren volgend op zijn terugkeer uit Italië was Thijm als dichter het vruchtbaarste. De lyricus ging echter weldra naar de epiek over.

Over Bilderdijk heen zal hij weldra in Hollands gouden eeuw, bij Vondel en Hooft, belanden. Zijn studie en kennis

schrijft.

Thijm schreef echter niet alleen gedichten en verhalend proza, maar ook belangrijke studies over taalkunde, literatuur, schilder- en beeldhouwkunst en architectuur. Zijn kunstopvattingen evolueerden mettertijd naar een beter begrip van de renaissance-kunst. Zij werden van verscheidene zijden aangevallen en vaak scherp bestreden, o.m. door Veth en door Van Eeden.

De prozaïst Thijm overtreft artistiek de dichter. Al vertoont zijn proza sterk didactische trekken, het beste ervan blijft ook artistiek nog belangrijk. Van Duinkerken beweert o.m. door Thijms « Portretten » tot belangstelling en waardering van Vondel gekomen te zijn.

DE KATOLIEK

Thijm die zichzelf « catholique avant tout » noemde en wiens leuze was :

JOZEF ALBERDINGK

ZIJN LEVEN

In zijn « Nederlandsche Letterkunde in de 19de eeuw » citeert dr. J. ten Brink de franse archeoloog Didon Ainé en diens verslag over een bezoek in 1856 aan een amsterdams koopmansfamilie, die woonde in een deftig herenhuis aan de Singel, bij de Warmoesgracht. In dat verslag, verschenen in de « Annales Archéologiques » legt de Fransman de nadruk op de kulturele standing van de koopmansfamilie waar hij te gast was, op het kunstzinnige en van een kulturele belangstelling getuigende klimaat dat er heerste. Hij zegt dat er gemuziceerd werd : de dochter zong liederen, op tekst van de ene en getoonzet door de andere zoon.

Het gezin Alberdingk Thijm — want daar was het dat de franse archeoloog verbleef — omvatte naast de vader en diens tweede vrouw Catharina de zoon Theodoor, uit het eerste huwelijk, Jozef Albert, de dichter, Peter-Paul, de latere leuvense hoogleraar, de dochters Dorothea en Antoinette. Deze laatste was een begaafde zangeres; zij huwde later de bekende architect P.J.H. Cuypers.

De familie Alberdingk kwam uit Westfalen, maar was sedert de 17de eeuw reeds in Nederland gevestigd. Mettertijd werd de op zijn amsterdams uitgesproken naam Alberdingk geschreven en vader Alberdingk kreeg de toelating om de naam van zijn vrouw eraan toe te voegen.

De moeder, Catharina Thijm, had een uitstekende opvoeding genoten; haar vader was zeer muzikaal en componeerde verscheidene muziekstukken, o.m. twee missen. Antoinette, zuster van Jozef, was zoals reeds gezegd, een begaafde zangeres en heeft zelfs eens samen met Jenny

Lind opgetreden. Het is in deze kring dat Jozef Albertus Alberdingk Thijm opgroeide en er de invloeden van onderging. Zijn vader zette hem echter al vroeg aan het werk : met zijn 15 jaar kwam hij aan het hoofd van een zaak in verduurzaamde levensmiddelen. Hoewel hij dus alleen maar lager onderwijs had genoten, studeerde hij zelfstandig voort, leerde Frans, Engels en Duits daarna ook Italiaans en wat Latijn, en gaf op 24-jarige leeftijd een werkje uit « Over de Spelling der Bastaartwoorden in het Nederduitsch » waarin hij — toen reeds — voorstelde de c door k en de ph door f te vervangen ! Hij werd ziek, ging op vakantie naar Italië, leerde bij zijn terugkeer een meisje kennen dat een nicht was van de beeldhouwer Royer die uit Mechelen stamde.

Zijn literaire activiteit nam nu gestadig uitbreiding. Hij stichtte met Willem Cramer « De Spektator » en was van 1847 tot 1852 hoofdredakteur van dit blad. Hij publiceerde o.m. in « De Tijd » en in de door hem in 1852 gestichte « Volksalmanak voor Nederlandsche Katholieken ». In 1855 stichtte hij « Dietsche Warande » dat in 1887 door zijn broer Paul, hoofdleraar te Leuven, zou overgenomen worden en dat later met « Het Belfort » zou samensmelten. In 1863 ging Thijm naar de boekhandel over : dat lag ook meer in de lijn van zijn kulturele bestrevingen. In 1868 werd hij benoemd tot hoogleraar in de estetica aan de Akademie : een erkenning van zijn grote verdiensten én van zijn kennis en kunde op dat gebied. In de komende jaren zouden tegenslag en beproeving hem niet sparen. Een van zijn zoons ging faliet en een groot gedeelte van Thijms vermogen ging zo verloren.

van de tijd geven hem inspiratie tot de kulturhistorische verhalen en portretten, en zijn « Portretten van Vondel » zijn in dit genre in onze literatuur klassiek geworden. Thijm was een romanticus in de literatuur, een der zeldzame werkelijke romantici in het Noorden. De Romantiek als algemene europese geestesstroming vond in het Noorden maar een beperkte weerklank. Het Zuiden stond open voor de Romantiek, niet alleen als literaire beweging maar ook als een algemene geestesstroming : de nationale aspecten der Romantiek kregen in Vlaanderen een nederlands uitzicht. De terugkeer, over de Renaissance heen, naar literatuur, kunst, geschiedenis en religie, naar gemeenschapszin en universaliteit der Middeleeuwen was een der kenmerken van de Romantiek. Het Noorden, wiens kulturele geschiedenis pas begonnen was in de 17de eeuw, kon in de katolieke Middeleeuwen geen bezieling vinden, stond er onwennig en zelfs vijandig tegenover, ook al om religieuze motieven. Thijm zou, mede onder invloed van Vlamingen als Snellaert en Van Duyse, de rijkdom van de middeleeuwse taal en kunst ontdekken in de bloeiperiode van Vlaanderen en Brabant, evenals hij de diepe rijkdom van het middeleeuwse geloof ontdekte in zijn katholicisme. Hij werd een ijverig en onvermoeibaar propagandist voor beide. De ontdekking van de oorsprong en de eerste bloei der nederlandse cultuur maken hem tot Grootnederlander. Duitse filologen eerst, daarna vlaamse als Snellaert, Willems, Van Duyse hebben de belangstelling voor de oudste bronnen dezer cultuur bewekt. Het is onder impuls daarvan, dat Thijm zijn « Oude en Nieuwe Kerstliederen » uitgeeft, en zijn « Karolingische Verhalen »

« Nil nisi per Christum », stelde zijn kunstenaarschap ten dienste van zijn levensideaal. Twee grote ideeën dragen het : zijn diepgeworteld en onwrikbaar katholicisme, zijn even diepgewortelde grootnederlandse overtuiging.

Over dit laatste spreken wij seffens. Zijn strijd voor zijn geloofsovertuiging richtte zich niet naar prozelitisme en politieke macht, al besefte hij heel goed het nut van de politiek als faktor in de gelijkberechtiging.

Twee eeuwen hadden de katolieken geen aandeel gehad in het openbaar leven in Noordnederland. Hun religieuze afzondering en politieke verworpenheid had ook een kulturele achterstand voor gevolg. Thijms activiteit nu bereidde de weg voor het katolieke renouveau, voor Schaepman en dr. Moller, Poelheke en een pleiade van katolieke kunstenaars, politici, leidende figuren op ieder gebied. De emancipatie die sedert 1840 inzette en die na 1848 krachtig werd doorgezet, met liberale steun, werd vanuit het klein-hollands kalvinisme verdacht gemaakt en aangevallen. Katolieke betekende zuiders, vlaams, en elke grootnederlandse verbroedering was daarom uit den boze. Thijm ging tot de tegenaanval over : « Wij zijn geen onvrijen, geen slaven, maar vrije Nederlanders. Wij trekken wel geen twee-vijfden uit de schatkist, want wij weten genoeg in wiens handen de ambten zijn, maar wij betalen toch twee vijfden en leveren meer dan de twee vijfden van het leger ».

Thijms strijd was echter niet gericht op partijpolitiek of op het veroveren van mandaten, hoewel hij het belang ervan niet ontkende. Hij is wel eens kandidaat geweest bij de verkiezingen, maar daarbij bleef het. Toch nam hij geregeld

Vlaanderen

deel aan vergaderingen waar de partijpolitiek werd uitgestippeld en hij was het vaak roerend oneens met zijn vrienden uit de katholieke partij.

Zijn katholicisme was zo open en universeel als het diep en beginselvast was.

Openheid en « dialoog » betekenden voor hem niet het prijsgeven van standpunten of het verdoezelen van principes. Op bijeenkomsten en kongressen in Vlaanderen waar vaak een sterk liberaal getint klimaat heerste, beklemtoonde hij het katholieke standpunt en trok van leer o.m. tegen Kats en tegen anti-katholieke uitlatingen van een C.J. Hansen. Niet tegenstaande het uitzonderlijk-scherp anti-katholicisme der 40, en de Aprilbeweging tegen het herstel der bisschoppelijke hiërarchie in Nederland, slaagde hij erin op betrekkelijk korte tijd de basis te leggen voor een katolieke dietse kultuur, in een vruchtbare samenwerking tussen Noord en Zuid. Hij was het,

aktiviteit zal leiding geven. Deze aktiviteit gaat in verscheidene richtingen.

Een eerste verdienste van Thijm is zijn beklemtoning van de grootnederlandse vizie inzake geschiedenis. Tientallen en tientallen artikels bevestigden deze geschiedkundige opvattingen, « Een hollands natie tegen een vlaamse stellen is even dwaas als een hollands tegen een gelderse, brabantse enz. »

In « De Vlaams-Hollandse beweging van 1860 » klaagt hij zowel de belgische verdrukking als de noordnederlandse kortzichtigheid aan.

Maar niet slechts door een besef van volkse, etnische eenheid vindt hij het Zuiden, dit onbevrijde Nederland. Door familiebanden en vriendschapsbetrekkingen met vele vooraanstaanden uit de vlaamse beweging is hij sterk met het zuiden verbonden en is er een der heftigste voorvechters van in het Noorden, maar hij is ook een der verdedigers van het Noorden tegen kleinvlaamse of belgische argumentatie.

Conscience, die hem eens ontving met schijnscheuten op de « Ollanders », zou het ondervinden. Met David onderhield hij een stevige, op gelijklopende belangstelling gebazeerde, vriendschap. Maar vooral met Snellaert, de Grootnederland der vlaamse beweging na Willems dood, en met Delecourt, de waalse flamingant en uitvinder der al-dietse spelling, was hij bevriend. Snellaert en Thijm schreven elkaar vaak en bij de Delecourts was Thijm meermaals te gast.

De « flamingantische » aktiviteit van Thijm in engere zin lag vooreerst op het gebied der pers. Zijn artikels in zuiden noordnederlandse bladen en tijdschriften, in zijn eigen « Dietsche Wa-

loyauteit der eerste flaminganten t.o.v. de jonge staat. Ook Thijm beklemtoonde wel eens de « loyauiteit » van flaminganten als Conscience. Maar dit belette hem niet vanuit zijn grootnederlandse nationaliteits-opvatting, scherpe kritiek uit te oefenen op de staat die het dietse volkswezen aantastte en op diegenen die daarin de hand hadden. « In zo'n land zou ik me moeilijk vrij kunnen voelen, al had ik honderdmaal « Fife le Rwa » leren schreeuwen. Al was Filips geen Nederlander, hij vroeg de Staten toch om verontschuldiging dat hij geen Nederlands kon. Leopold maakt zoveel complimenten niet tegenover de dietse nationaliteit, maar daar is hij dan ook een liberale koning voor. De kracht... van alles wat goed en onvervalst is huist niet slechts te Gent en te Antwerpen maar ook te Brussel nog bij de vlaamse, niet bij de slecht-frans-spreekende bevolking ». Dat zijn slechts enkele zinnen uit zijn vaak scherp anti-belgische uitlatingen.

Met Gezelle verbond hem een trouwe vriendschap en waardering. Thijm voorzag als het ware, met de opkomst van Gezelle, dit westvlaamse wonder dat de vlaamse beweging zou vernieuwen. Lang voor men in het Zuiden tot waardering van Gezelle kwam, zou hij de westvlaamse dichter in het Noorden bekend maken. Tegenover het westvlaams partikularisme nam hij een grootnederlands maar toch genuanceerd en tegemoetkomend standpunt in, wat hem vanwege Caesar Gezelle het verwijt bezorgde zowel de enen als de anderen gelijk te geven: « Laten wij weerzijds gematigd zijn en door niets de grote zaak der eenheidsbehouding onzer dietse nationaliteit benadelen. Ik weet niet waarom die westvlaamse schrijvers veroordeeld moeten worden en niet Klaus Groth en Fritz Reuter ».

Thijm bekleog zich wel eens over het tekort aan noordnederlandse krachten om de grootnederlandse — en dus ook vlaamse — zaak te helpen. Tot op het einde van zijn leven stond hij bijvoorbeeld voor zijn « Dietsche Warande » praktisch alleen: alleen zijn broer Paul, de leuvense hoogleraar, en zijn zoon Karel (Lodewijk van Deysel) hielpen hem. Een andere moeilijkheid — waarover hij zich terecht bekleog — was het gebrek aan belangstelling in Vlaanderen

en in het Noorden, en het eigenaardige is wel dat tweederde van zijn lezerspubliek protestants was! Het zwakke « Dietsche Warande » zou dan ook later met « Het Belfort » van Gent samensmelten en met wisselend literair en geestelijk uitzicht tot op heden standhouden.

Thijm schierf op een ogenblik dat de strijd voor de taalwetten reeds op weg was de vlaamse beweging haar algemeen nationaal doel uit het oog te doen verliezen. Gelukkig was daar nog het « westvlaamse wonder » en braken Rodenbach en de studentenbeweging de partijpolitieke inkapseling, wierpen de ramen open naar het noorden, droegen dietse levenswil aan in een beweging die gevaar liep zich in partijpolitiek provincialisme te verliezen. Na Thijm zouden wij nog lang moeten wachten, eer er in het Noorden iemand van zijn formaat en met zijn diets bewustzijn zou opstaan. Prof. Brom schreef over hem: « Omdat hij een overgetelijk-groot Nederlander was, daarom kon hij ook onze eerste Groot-Nederlander zijn. Door de taak en de aard en de geschiedenis van zijn stam kwam hij vanzelf tot zijn getuigenis, en zo dikwijls het nodig was tot zijn ridderlijke strijd voor de eenheid van onnatuurlijk gescheiden groepen ».

« Hij laat een breed lichtend spoor achter zich », zou een redenaar bij zijn begrafenis zeggen. In dit spoor zijn in het Noorden na hem Gerretson en Geyl gegaan. Thijms verdienste is het geweest, als eerste in het Noorden de weg te zijn gegaan die geen hollands of vlaamse, maar een dietse weg was. « Wat de politiek verkorven heeft, moeten taal, letterkunde en kunst herstellen »: dat was de grondslag van zijn kultureel-groot-nederlandse idee. Na hem zouden er anderen komen, die konsekvent zijn opvattingen zouden doordenken en op het grootnederlandse vlak poneren, wat op het kleinvlaamse reeds aanvaard werd: « wat de politiek verkorven heeft, moet de politiek herstellen ».

Van hun testament, zowel als van dat van Thijm, is het vlaamsnationalisme de erfgenaam, gisteren, vandaag en morgen, hoe ook zijn tijdsgezicht weze, wat ook zijn momentele verschijningsvorm zij.

JOS DIERICKX.

GK THIJM

die voor Gezelle de weg naar het Noorden effende en de westvlaamse dichter zou hem een van zijn bundels opdragen, uit erkentelijkheid.

Thijms katholicisme belette hem niet, nauwe vriendschap te sluiten met protestanten en vrijzinnigen. Hij was o.m. bevriend met ds. ten Kate en zelfs de koningin interesseerde zich voor zijn aktiviteiten en vroeg hem om inlichtingen zowel over zijn literaire bedrijvigheid als over de situatie der katholieke bevolking.

GROOTNEDERLANDER

Thijms verbondenheid met het Zuiden, zijn belangstelling voor en zijn rol in de vlaamse beweging werden bepaald door een drietal belangrijke factoren.

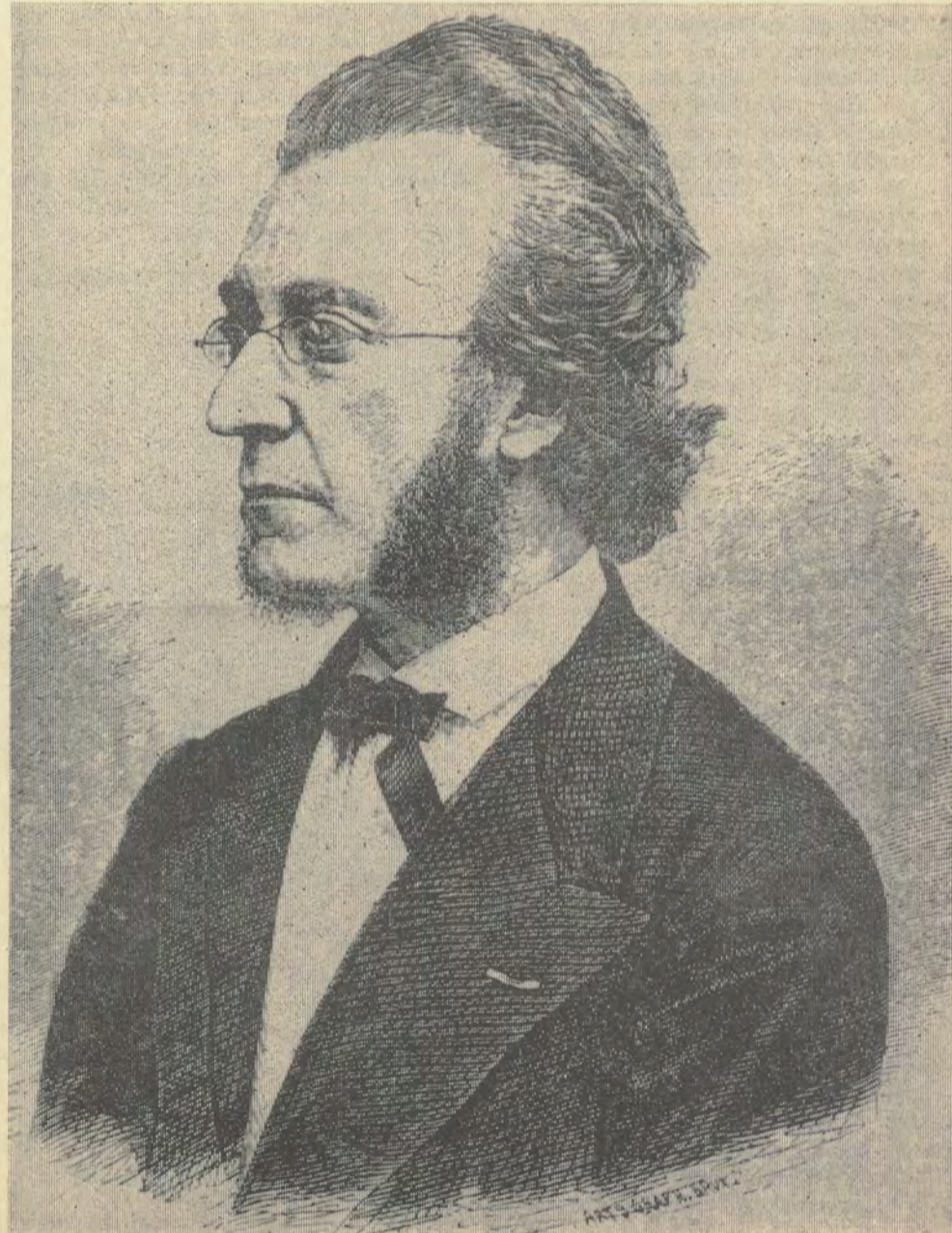
Vooreerst was er al zijn katholicisme dat hem met zijn geloofsgenoten in Vlaanderen verbond. In de tweede plaats speelde de romantiek, de liefde die zij verwekte voor en het inzicht dat zij verschafte in de bloeiperiode der dietse kultuur in het Zuiden, een voorname rol. En tenslotte, en dat was wel het primordiale, was er zijn volksoopvatting. Hij begroonde de nationaliteit op natuurlijke grondslagen. « Uit afkomst, bloed en taal ontlenen wij onze nederlandse nationaliteit » en « de volkstaal is het sprekendste kenmerk der nationaliteit » zijn slechts twee uitlatingen van Thijm in dit verband.

Thijms grootnederlandse nationaliteitsopvatting, zijn diets besef, doen hem de klein-hollandse en kleinvlaamse (belgische) natie-opvattingen afwijzen. Het is zijn diets nationaal bewustzijn, dat hem zulk een belangrijke plaats in onze beweging verschaft en dat ook aan zijn

rande » vooral, waren van een dergelijk gehalte dat prof. Geyl o.m. zei: « Thijm was een overtuigd en helderziend Grootnederland. Geen betere uiteenzettingen van zijn grootnederlands nationalisme zijn denkbaar dat wat hij in « Dietsche Waranda » herhaaldelijk schreef ».

Een tweede « aktieterrein » was dat der nederlandse kongressen, die volgens Snellaert « dienden de middelen aan te wijzen opdat de verschillende delen der Nederlanden niet van elkander vreemd wierden ». Thijm was medestichter en -inrichter ervan, zoals o.m. van het tweede kongres te Amsterdam, waarvan hij het sekretariaat waarnam. Thijm verdedigde daar — en ook elders, op vergaderingen en bijeenkomsten — met klem zijn grootnederlands standpunt. Hij kritiseerde scherp en onverbiddelijk al wat naar zijn mening de nederlandse eenheid kon schaden en ging tot de tegenaanval over wanneer bv. Kats of Hansen standpunten of ideeën verdedigden die zowel zijn katoliek als nederlands ideaal in het gedrang brachten. Vanuit dit standpunt dienen wij dan ook zijn afweer te zien tegen bepaalde pangermanistische bestrevingen in Vlaanderen (« Der Pangermane » verscheen te Brussel!) en van alduitse en nederduitse bestrevingen. Dat hij de vlaams-duitse kulturele betrekkingen (o.m. Van Duyse's « Zangverbond », de Schillerfeesten enz.) nogal wantrouwig bekeek, kan ook gedeeltelijk door een persoonlijke voorkeur voor de franse kultuur ingegeven zijn, maar toch lag er wel een echte bezorgdheid om de kulturele zelfstandigheid van de dietse gemeenschap ten grond aan deze houding.

Men heeft steeds met een zeker welgevallen alle uitlatingen geciteerd die enig bewijs kunnen leveren van de

BOT-SING AAN DE SCHELDE

Niet alleen wegens de puike organisatie, het dreigende maar toch droge weer, de goede geluidsinstallaties en het vele volk mag het festival te St Amands-aan-de-Schelde een succes genoemd worden, maar ook en vooral door de sfeer die er heerste. Geen Comblainkermisfeer en toch jeugdig en modern genoeg om er zich onmiddellijk thuis te voelen. De onvermijdelijke bolhoeden, beatniks en snobs waren op het appel. Maar zij zorgden voor de folkloristische noot en niet voor vakarme zoals op andere festivals te dikwijls voorkomt. Misschien was er in het eerste deel wat te weinig jazz, maar dat werd in het tweede deel goedge maakt door de Jeggpap New Orleans Jazz-band, het Pete Grimston kwartet, Jack Sels en Jan Eardly en Nathan Davis. Een goede dozing van gekende kunstenaars met beginnende groepen en zangers heeft het geheel niet geschaad.

Origineel was de idee om vanuit Antwerpen een muziekboot te laten vertrekken naar St Amands. Het vroege vertrek was er misschien de oorzaak van dat het schip niet bezet raakte, maar dat hinderde de aanwezigen niet om er een sfeervolle trip van te maken op de tonen van de Jeggpap New-Orleans Jazz-Band, Pol Van Mosselvelde en zijn Skiffle-groep en de Sorm Folk Singers, die spijtig genoeg de strijd in geluidsvolume tegen de ronkende scheepsmotoren niet konden halen.

Toen langs de rondom het plein opgestelde luidsprekers een welkomwoord klonk, waren een goede vijfhonderd toeschouwers op het terrein. Dat aantal groeide vlug aan tot ongeveer tweeduizend. Als eerste groep bracht de Jeggpap New-Orleans Jazz-Band drie nummers die door het publiek, dat nog even moest wennen aan de omgeving, blijkbaar niet voldoende op prijs werden gesteld.

De onvermijdelijke commerciële « hits » werden gebracht door de Layabouts, die in hun genre knap werk presteerden. Knappe vondsten in begeleiding en arrangementen stonden borg voor succes bij de liefhebbers van beatmuziek. Men kan zich afvragen of dat genre wel thuishoort bij folksongs, protestsongs of jazz. Gelukkig werd het op dat gebied geen heruitgave van het Folk- en Bluesfestival te Deurne.

De William White Set bracht goede folksongs in goede vertolking. Deze groep, waar weinig over geweten is, werd op het laatste ogenblik gekontrakteerd.

Opmerkelijk waren de Sorm Folk Singers. Willy en Hubert Reijniers zijn twee broers die zich toegelegd hebben op angelsaksische folksongs. Hoewel zij nog niet zo lang op de planken staan, konden zij bij kenners van folksongs een goede indruk verwekken. Vooral hun gitaarspel dwong bewondering af.

Pol Van Mosselvelde en z'n Skiffle-groep brachten in een optreden dat naar onze mening iets te lang was, een koktail van engelse, vlaamse en indonesische songs. Hoewel er nog een en ander kan verbeterd worden aan zang en spel van muziekinstrumenten, is deze groep aardig op weg om van zich te laten spreken.

Lode De Ceuster, die zich de « Zingende Dokwerker » laat noemen, heeft veel capaciteiten. Een goede stem en een steeds verbeterend gitaarspel zullen hem waarschijnlijk nog ver brengen. Het moet ons echter van het hart dat wij zijn ongenueanceerde teksten soms niet alleen hinderlijk, maar zelfs kassant vinden. Het houdt o.i. geen steek slechts in één richting te protesteren bv. als het over Vietnam gaat.

Als grote ster trad Boudewijn De Groot op. Zijn optreden was zoals gewoonlijk af. De manier waarop hij het publiek op zijn hand kreeg was meeslerlijk. Wat wij vooral in hem appreci-

eren, ondanks zijn teksten die soms iets negatief zijn, is zijn eerlijkheid en zijn commerciële non-kommerciële. Als hij bv vertelde dat hij slechts liederen in het nederlands zong « omdat ik geen engels ken, en in het frans, nou dat mag hier niet », kan dat worden aanvaard. Van iemand anders zou het sterk ruiken naar suksesjagerij.

Zonder een beoordeling te willen geven van de muzikale kwaliteiten van Ferre Grignard, waren wij op een manier blij dat het publiek vrij apatisch bleef bij zijn optreden, hoewel de inrichters voor hem heel wat schrik hebben uitgestaan. Misschien dringt het stilaan tot de jongeren door dat Ferre Grignard als mens weinig te bieden heeft.

Tijdens de avondvoorstelling werden ook nog Miek, Raoul en Roland, het Pete Grimston Kwartet (dat puik werk leverde), Endatteme, Jack Sels, Jan Eardly en het Sadi-kwartet geapplaudisseerd. Ook Nathan Davis was, zoals men van hem mocht verwachten, in goede konditie en kon het publiek gemakkelijk overtuigen.

Alles bijeen was de Bot-Sing een festival dat veel te bieden had voor wie geïnteresseerd is in de hedendaagse zang en muziek van verschillende genres. Wij verwachten het volgend jaar dan ook een heruitgave waar kleine fouten, die onvermijdelijk zijn als men voor de eerste maal zulke zaak lanceert, zullen ontbreken.

Bert Steenhoefs

VOLKSDANS IN DE VOORKEMPEN

Hier in enkele woorden het belang en de waarde van volksdansen als een deel van volkskultuur willen verdedigen heeft weinig zin. Volksdansen is in Vlaanderen, dank zij de toegewijde en volgehouden inspanningen van vele volksdansgroepen en dito verenigingen, tot een begrip gegroeid. Thans worden volksdansen aangeleerd in scholen en jeugdbewegingen allerhande. De belangstelling die een festival als dat van Schoten geniet, spreekt boekdelen.

Het Internationaal Volksdansenfestival van Schoten trekt jaarlijks duizende toeschouwers. Op zichzelf een bewijs dat de belangstelling voor deze volkskultuuruiting in Vlaanderen groot is. Maar ook een bewijs voor de inrichters dat zij, dank zij een goede propaganda, puike programmering en vlotte

organisatie, er in geslaagd zijn het festival op internationaal niveau te plaatsen en dit niet alleen wegens het feit dat er buitenlandse groepen deelnemen.

Het negende festival, dat per uitzondering « droog » was (daar Schoten berucht is om regenachtig weer als er iets in openlucht wordt georganiseerd) voldeed niet geheel aan bepaalde verwachtingen. Dat bleek o.m. duidelijk uit de persverslagen. Als voornaamste punten werden o.m. volgende zaken aangehaald: te lange duur van de voorstelling, te traag ritme en timing die te wensen overliet. Hetgeen de aanwezigen tijdens een van de voorstellingen gezien en gehoord hebben, was echter drie uur stilzitten en koude voeten overwaard.

De inrichters beogen méér dan drie uur dansspektakel alleen. Zij willen de gelegenheid met beide handen aanpakken dat vreemde groepen in Vlaanderen zijn en richten verbroederingsavonden in. Tijdens deze avonden, waar Hongaren langs Duitsers en een Vlaming met een Fransman spreken over allerlei onderwerpen, werden heel wat vriendschapsbanden gesmeed. Het pleit dan ook voor de inrichters dat velen voornamelijk naar Schoten komen om in contact te kunnen komen met vreemdelingen die ergens dezelfde belangstellingspunten als zij hebben. Talloze dansen werden door vreemdelingen aan Vlamingen aangeleerd en omgekeerd, zodat het volksdansenfestival, mede door een tentoonstelling over een bepaald land en een volksdansenkoteek, een niet te onderschatten invloed heeft op de Vlaamse Volksdanskultuur.

Bert Steenhoefs

de **WJ** de wereld

vlaams nationaal

HETE ZOMER...

Het ontbreekt in deze hete zomer niet aan heet nieuws: de steeds scherper wordende blank-zwart-tegenstelling in de USA, de voortdurende machtsstrijd in China, de balanspolitiek tussen Moskou en Washington met Vietnam en het Midden-Oosten als gewichten, de zaak Tsjombé en ten slotte de «zaak de Gaulle». We hebben dus geen monster van Loch Ness nodig in deze letterlijk en figuurlijk lange hete zomer.

We hebben wel de Gaulle, die voet bij stek houdt (hij doet niet anders en het is zelfs zijn kunst, bepaalde fouten op een elegante manier te handhaven) welke houding uiteindelijk toch neerkomt op een vervreemding van het Westen en een vertraging van de westeuropese machtsopbouw in een wereld, die de Europese macht als derde faktor nochtans best zou kunnen gebruiken. De president-zonneschijn (roi-soleil) schijnt niet te beseffen, dat hij reeds tijdens zijn leven achter en naast zich een politiek luchtledige aan het scheppen is, dat zijn opvolging des te moeilijker zal maken en als een hypoteek gaat wegen op de Europese toekomst.

Veel zwaarder zorgen heeft Johnson, tegen wie in eigen partij stemmen zijn opgegaan, opdat hij zich niet meer kandidaat zou stellen voor het presidentschap, afgaande op de jongste opiniepeilingen die een snelle stijging van de republikeinse kansen aantonen. De ervaring heeft echter geleerd dat opiniepeilingen niet altijd erg betrouwbaar zijn. Johnson is er ook de man niet naar om het op te geven, al is

«the white man's burden» (de last van de blanke man) met de rassentegegensstelling en de bijna zeker slechte afloop in Vietnam zoveel zwaarder geworden. Het Amerikaans rassenprobleem evolueert in zgn. extremistische negerkringen naar een optie voor de... apartheidspolitiek, min of meer naar het Zuid-Afrikaans patroon! Is nu al bezwezen, dat zwart en blank niet honderd ten honderd in één samenleving kunnen geïntegreerd worden? Er zijn er die dit betwisten, omdat, zo zeggen ze, de neger sociaal-ekonomisch gezien nog geen gelijkheidskansen in de USA heeft gehad. Deze kans zou er gekomen zijn, indien de Amerikaanse staat niet verplicht was geweest, het daarvoor voorziene geld af te leiden naar de oorlog in Vietnam.

We beleven overigens de beperking van de macht der grote mogendheden, omdat ze mekaar neutraliseren. In Vietnam kan Amerika niet de grote middelen aanwenden zonder een groot conflict te riskeren, net zomin als destijds Rusland in Kuba zijn aanvalsbases kon in standhouden zonder een openlijke botsing met Washington. Precies te Havana houden tans de castristische bewegingen van Latijns Amerika kongres, met als vedette de geheimzinnige Che Guevara, revolutionair uitroeping en van beroep. Dit kongres schijnt niet de instemming van Moskou te genieten, waar Kosygin ook ten opzichte van Castro op matiging aandrong. In hoever is dat een gevolg van het «akkoord van Glassboro»? En is het er wel een gevolg van of is het een schijnmaneuver?

Men kan evenmin uitmaken hoe het nu met de crisis in het Midden-Oosten staat. De Arabische leiders gaan nu toch in topkonferentie bijeenkomen, nadat de Sovjets duidelijk hebben laten verstaan, dat de operatie hen te veel geld kost. Niet alleen wat verloren oorlogsmateriaal betreft doch ook door de gevolgen van de sluiting van het Suez-kanaal, dat voorlopig trouwens niet langer zuiver Egyptisch bezit is. De omleiding van de ca 1500 Sovjetschepen kost Moskou stukken van mensen. Van zijn kant begint het tot Israël door te dringen, dat het met een overwinning opgescheept zit die ook niet alles (en zelfs zeer weinig) oplost: een probleem van overbevolking, van een gedeeltelijk vijandig gezinde bevolking (met eerste uitingen van ondergrondse verzet), een probleem ook van een onzeker gebleven toekomst zolang er geen erkenning van de staat Israël komt. Militaire en diplomatieke overwinningen hebben in dit conflict geen beslissing gebracht en het ziet er niet naar uit, dat men spoedig aan de konferentietafel gaat zitten, tenzij de Sovjets en de Amerikanen hun wederzijdse beschermelingen daartoe min of meer zouden dwingen. Wat ze kunnen als ze willen, maar wat dan weer afhangt van wijziging der standpunten in het tegengewicht, dat Vietnam heet.

In China is er ernstig sprake van de voorlopige vervanging van president Li door premier Tsoe En Lai, maar ook van een nederlaag der regeringsgezinde troepen in de sleutelprovincie Woehan, die de verbinding naar Vietnam beheerst en waardoor de hulp aan Noord-Vietnam momenteel stagneert. Deze hulp kwam zo al in het gedrang door de moeilijkheden die de Chinezen de Russen in de weg leggen bij hun transporten naar Hanoi. Mao schijnt het er anderszijds op aan te leggen door randmoeilijkheden de aandacht van het fundamenteel gezagsprobleem af te leiden.

In de zaak Tsjombé scheen de beslissing meer en meer ten nadele van monsieur «tiroir-caisse» uit te vallen. Een uitlevering aan Kongo zou echter betekenen dat Kongo het anti-Israël-kamp moet verzoeken en anderszijds verscheidene tans gunstig gestemde Afrikaanse staten van zich vervreemdt zonder de weerslag van een terechtstelling in eigen land en in het buitenland in overweging te nemen. Het staat zoveel als vast dat een executie van

Tsjombé Moboetoe's krediet in het buitenland zwaar zal aantasten en het is uiteindelijk qua resultaat de vraag of de winst die hij daarmee in het zwakste gedeelte van de wereld zal boeken opweegt tegen het verlies in het sterkste gedeelte. Indien Tsjombé's leven aan een draadje bengelt, Moboetoe's carrière en desnoods leven dan evenzeer...

Op 60-jarige leeftijd overleed te Essen, «zijn» hoofdstad, de Duitse staalkonink, Alfred Krupp von Bohlen und Halbach, de ietwat mysterieuze laatste telg in funktie van de Krupp-dynastie. Hij werd na de oorlog door een internationale rechtbank als medeplichtige aan oorlogsmisdaden tot 10 jaar hechtenis veroordeeld doch na 3 jaar zitten in vrijheid gesteld. De voorgestelde ontmanteling van zijn reuzenkoncern ging niet door, daar de Westelijke machten vrij spoedig tot het inzicht kwamen, dat ze zonder de Duitse staalindustrie geen stand konden houden tegen de Russische druk op West-Europa. Essen dat van Krupp leeft bereidde zijn «koning» een indrukwekkende uitvaart. Kapitaal en arbeid waren verenigd in een soort nationalistische reflex, die haar naam niet durft zeggen. De laatste jaren van zijn leven sleet Krupp op zijn jacht, waarmee hij de wereldzeeën doorkruiste en op fotosafari ging. Er zijn nog andere illustere vrijwillige ballingen die hetzelfde doen (cfr. ex-koning Leopold III)...

Tegelijker tijd hebben op wereldpolitiek vlak twee reizen de aandacht van de wereld gewekt: deze van Paulus VI naar Turkije en deze van de Gaulle naar Canada. Beide reizen hebben dit gemeen dat ze verbroken banden wilden heraanknopen, of althans een poging daartoe doen, de ene op het religieuze vlak, de andere op het kulturele, zonder evenwel de politieke weerslag daarvan te kunnen negeren.

De Gaulle heeft zich in Canada op een «nationalistisch» standpunt geplaatst. Wat men doorgaans in de wereldpers, die qua informatie vaak beneden de verwachtingen blijft, «vergeet» te onderstrepen, is dat hij qua ontvoogdingsdrang niet alleen de Franstalige doch ook de Engelssprekende Kanadezen uitnodigde, zich in te spannen om aan de ekonomische (en later politieke) inlijving bij de Verenigde Staten te ontsnappen. Wie de ekonomisch-financiële invloed van de Verenigde Staten in Canada kent zal begrijpen, waarom zowel in Franstalige als in Engelstalige Kanadeze middens de oproep van de generaal zorgvuldig in het voorhoofd trok.

Er zijn anders wel tegenstrijdige bedenkingen bij deze reis te maken. Men moet echter het standpunt aanvaarden, dat wie wil hervormen, onrust verwekt bij hen die zich in een bepaalde toestand, ook als die scheef staat, knus hebben ingeburgerd. Zulk een onruststoker bij uitstek is de Gaulle, uiteraard niet altijd omwille van het onrust-effekt, doch ook en vooral omwille van de nagestreefde hervorming. De Gaulle verzet zich tegen het anglo-amerikaans overwicht in de westerse wereld maar is dan in die zin onlogisch, dat hij het sterkste wapen tegen dit verzet voorlopig onmogelijk maakt, nl. de politieke vereniging van Europa. Men kan daarop antwoorden met de bemerking, dat de Gaulle in dit verenigd Europa Engeland slechts op Europese (vooral Franse) voorwaarden wil binnen laten en niet andersom. Deze twee tegengestelde argumenten laten dus niet toe, nu reeds een

konkluzie te maken over het incident Canada en de gevolgen ervan. Veel zwakker staat de Gaulle met zijn kultureel-volkse solidariteit en met het zelfbeschikkingsrecht der volkeren (waar hebben we dat nog gehoord, en werkelijk niet alleen tussen 1930 en 1945!) wanneer men, voortbouwend op wat de Gaulle te Québec heeft gezegd, vraagt waarom Parijs geen autonomie verleent aan Frans-Vlaanderen, Bretagne, Baskenland en Elzas-Lotaringen! Wat hij in Canada als norm voorhoudt, weigert hij in eigen land toe te passen. Dat is een onlogika die de Gaulle negeert, zo-

als hij alles wat hem niet past, negeert. Aldus zal hij op 10 augustus a.s. wanneer hij zich via de TV en de radio tot het Franse volk zal richten, slechts terloops de Kanadese tribulaties bespreken en zich vooral er op toeleggen, het Franse volk uit te leggen waarom zijn regering volmachten nodig heeft. Dat is een tipisch gaullistische reactie op het kabaal dat zowel in de wereld als in de Franse pers en opinie is opgegaan na de brandstichtende redevoeringen in Canada. Het is een consequente inkonsequentie, die de basis uitmaakt van de Gaulle's politiek, die de inkonsequentie en het omvergooien van heilige huisjes (geen rekening houdend met «goede manieren») als gast in een vreemd land en principes en stellingen

verdedigen die hij thuis veroordeelt) verklaart door het argument: ik voer een politiek op lange termijn. In de Gaulle's visie slaat die lange termijn op een Europees tegengewicht tegenover de grote mogendheden van het moment, door de totstandkoming van een Groot-Europa, vanzelfsprekend onder Franse leiding, die de huidige verbouwingen omkeert en in plaats van Amerikaanse en Russische invloeden in Europa te dulden, de Europese invloed laat uitstralen tot aan de Oeral resp. tot aan de St. Laurensstroom.

Men kan struikelen over wat de

Gaulle «details» noemt — wat ze inderdaad zijn in een grootse visie — en men kan zelfs twifelen aan de verwezenlijkbaarheid van dit groots opgezet plan (alleen reeds door de biologische grens die aan het werk van de Gaulle is gesteld), men kan niet ontkennen dat de man (niet het minst dank zij de... EEG!) zich dingen kan permitteren, die geen enkele Europese staatsman sinds bijna 30 jaar straffeloos had kunnen doen. Zo zou men tot de paradoxaal konkluzie moeten komen dat de Gaulle zich reeds als Europees leider gedraagt zonder daarvan de investituur te hebben en waarbij hij zelf van het ontbreken van deze investituur de oorzaak is (met die beperking dan weer, dat hij wel Europa wenst, maar dan het

zijn, zoals indertijd een Napoleon en Hitler het hunne nastreefden...).

Op een ander vlak en veel beminlijker is Paulus VI ook bezig in de wereld een zekere onrust te veroorzaken, de religieuze wereld dan waarvan de invloed op de «gewone wereld» nochtans onbetwistbaar is. Deze postkonciliaire paus die de opheffing van het priestercelebaat weigert en daardoor een rem op de oekumenische praktijk stelt, gaat niettemin onverminderd met uitgestoken hand voort naar de niet-roomse kristelijke kerken, zopas weer in Turkije, waar hij zijn tweede ontmoeting met patriarch Antenor had. Door het feit van de geografische ligging van deze ontmoetingsplaats kwam de paus ook in onmiddellijk contact met de moslemwereld, die nog steeds niet het begrip van «heilige oorlog» heeft afgezworen als middel tot bekering van alle mensen tot de mohammedaanse godsdienst. Zijn gebed in de Aya Sofia heeft de moslems geërgerd. Misschien hebben ze dit gebed alleen in het historisch perspectief gezien: een paus van Rome die in een moskee komt bidden, die 9 eeuwen geleden een kristelijke kerk was. Misschien hebben ze daarbij uit het oog verloren, dat dit gebed werd opgedragen aan de toekomst en niet aan het verleden. Hoe dan ook, indien er in de kerkelijke leidingen over de wereld een variabel begrip voor hereniging bestaat en bij de niet-kristelijke kerken een begin van algemeen begrip dan stellen we toch vast dat de massa der gewone gelovigen deze beweging nog niet kan volgen. Daaruit volgt dat de oekumenische beweging en de hernieuwingen in kerkelijk opzicht trager verlopen dan uit gewone gedachtenwisselingen zou blijken. In hoever de wisserwerking van hoog naar laag en van laag naar hoog er in dit verband al is, valt eerder te betwijfelen. De feiten bewijzen het en het is aldus ook niet verwonderlijk dat heel wat hervormingen voorlopig nog dode letter zullen blijven, vermoedelijk voor lange tijd.

K.V.B.

TWEE REIZIGERS

Wij sport

vlaams nationaal

GEEN PROBLEMEN

Evenals de wielersport en de voetbalsport wordt de basket-sport meer om meer door de publiciteitsmikrobe gebeten.

In ruil voor min of meer milde geldelijke steun verlangen de firma's dat de speler publiciteit zou voeren voor hen. Tot dusver mocht dat gebeuren op de trainingspakken.

Verschillende clubs hadden er nu wat op gevonden. Zij zouden de clubnaam doen vergezeld gaan van de firmanaam. Maar omdat zulks verboden is, onderging die naam eerst de nodige (belachelijke) wijzigingen, bij voorbeeld door hem in te korten, door er puntjes in te plaatsen of door er enkele letters uit te nemen, zodanig dat er officieel geen naam stond, maar een groep letters, theoretisch zonder betekenis, waarin de firmanaam echter gemakkelijk te herkennen is.

Tijdens de laatste algemene vergadering van de basketbalbond werd voorgesteld de clubs gewoon toe te laten een firmanaam toe te voegen aan hun clubnaam en die ook op de truien te dragen, om eens en voorgoed klare wijn te schenken. Dat voorstel werd afgewezen. We gaan dus verder met het zoeken van naampjes waarover de bond niet kan struikelen, maar die alle anderen goed herkennen. En zo zijn er weer geen problemen. Wat zei vader Joost weer van dat schouwtoneel?

KOMAAAN, FRED...

Sommige kranten breken het werk van Fred de Bruyne voor de TV af tot op de grond. De man kan niets meer goed doen. Hij kan geen behoorlijke zin meer aan elkaar knopen, hij weet niks te vertellen, hij stapelt de stommiteiten op, hij zoekt nog naar de namen van de renners als de kijkers zelf die al lang kennen, hij sticht verwarring, zijn interviews zijn onbenullig, hij is onzeker, hij raakt de draad kwijt, hij springt van de os op de ezel, in één woord: het is allemaal van mijn klak.

Omdat wij zelf maar beginnelingen zijn en hard moeten werken voor ons boterhammetje met wat bij, ontkennen wij onszelf het recht de arbeid van iemand af te keuren. Maar wat de kranten zeggen over

Fred, lijkt ons wel een beetje gegronsd.

En toch kan Fred het. Toen hij voor de TV begon, nu al enkele jaren geleden, heeft hij het bewezen. Wij denken echter dat hij, in plaats van bij te leren, heeft afgeleerd. En wij denken dat het een kwestie is van mentale voorbereiding, instelling en inspanning. Om te improviseren, zoals in de TV helaas veel te veel wordt ge-

daan, is Fred (altijd volgens onze bescheiden mening) wat te weinig geschoold. Maar hij moet dat, met zijn kennis van de wielrennerij, gemakkelijk kunnen goedmaken door zorg, voorbereiding en werklust. Wij zijn er zeker van dat hij opnieuw prima wordt als hij die, zoals in het begin, weer zal kunnen opbrengen en zich niet laat leiden door de schijnbaar gemakkelijke improvisatie van

sommige kollega's die trouwens die gave ook maar door hard werken hebben verworven.

OMGEKEERD

EVENREDIG

Men weet dat in Denemarken overwogen wordt de geldboeten aan te passen aan het inkomen, zodanig dat iedereen voor dezelfde feit op ongeveer dezelfde wijze de straf zou aanvoelen. Wat tot dusver niet het geval was, want duizend frank is niet hetzelfde voor een bankier als voor een schoolmeester bijvoorbeeld.

In verband daarmee vraagt Jacques Lecoq zich af of dit ook niet voor de straffen in de

voetbalsport kan toegepast worden: geldboeten voor de grote clubs zwaarder maken dan voor de kleine, en anderszinds inzien dat met gesloten deuren spelen voor de grote club een veel zwaardere straf is dan voor de kleine.

In principe zouden wij daarmee kunnen akkoord gaan, al vrezen wij dat het zeer moeilijk op rechtvaardige wijze zal te verwezenlijken zijn. En al rijst onmiddellijk bij ons de zure bedenking dat het systeem in de KBVB al lang in zwang is. De straffen in evenredigheid met de grootte van de club, maar omgekeerd evenredig dan vaak. En dan zeker als het een... Nee, laten we geen ruzie zoeken, nu er pas een nieuwe voorzitter is die Nederlands kent.

VOOR GEEN MILJOEN

Ge hebt gij daar onlangs, zegt ons de sekretaris van de plaatselijke voetbalklub, zo'n beetje de vijf minuutjes gehouden met al wat transferten aangaat, maar daar komen soms serieuze zaken bij te pas. Ik zal u tot uw stichting zo'n geval vertellen.

En hij vertelt...

Onze klub heeft twee scholieren lopen die, als alles normaal verloopt, binnen een paar jaar grote spelers zullen zijn. Daarover gaat iedereen akkoord. Het zijn jongens van zestien en zeventien jaar en ze gaan nog naar school. Zowel op de schoolbanken als op het sportveld staan ze meer dan behoorlijk hun man.

Op zekere dag nu spelen onze scholieren op het terrein van een eerste afdelingsklub een vriendenwedstrijd en onze twee kerels maken er zo'n daverend vertoon van, dat men in die grote klub besluit van die twee te kopen.

Men komt bij ons met volgend voorstel: die twee spelers kopen met een optie van een half miljoen ieder. Dat betekent dat zij die spelers het eerste jaar krijgen voor enkele duizenden, het tweede jaar voor wat meer, en dat zij zich verbinden het derde jaar, als zij ze kopen, een half miljoen te betalen aan onze klub.

Voor ons was dat dus een zaakje van één miljoen en enkele duizenden dadelijk. Ge zult akkoord gaan: heel wat voor een kleine klub.

Wij hebben daar met ons bestuurde eens goed over nagedacht, het voor en het tegen afgewogen en de ouders hun mening gevraagd. Dat moesten wij niet doen, want volgens de bondsreglementen hebben de ouders daar niks mee te maken maar wij vonden

dat, menselijk en moreel gezien, die vaders het recht hadden over die kwestie mee te praten.

Na lange gedachtenwisselingen besloten wij de jongens niet te laten gaan, onder meer omdat wij dachten dat die spelers later nog kunnen verkocht worden, dat wij toch een beetje plezier aan onze eigen « kweek » moeten beleven, dat wij in onze klub ook goede spelers kunnen gebruiken en dat de jongens nog jong genoeg zijn. Wij hebben niet alleen aan de klub gedacht, want wij maakten de bedenking dat die mannen, als ze drie of vier maal per week zo ver moesten gaan trainen, zouden gehinderd worden in hun studie. En daarbij nog, dat jonge spelers in kleine clubs beter kunnen gevolgd en geleid worden dan in grote, waar heel wat jonge spelers (en wij hebben zelf die ondervinding opgedaan) verloren lopen.

De vaders hebben onze argumenten aanhoord, de hunne gezegd en het antwoord dat we aan die grote klub stuurden was dus: neen.

Wat we verwacht hadden, gebeurde. Er kwam een afgevaardigde bij de ouders en we zullen het hem niet eens kwalijk nemen dat hij in feite probeerde de jonge geesten tegen hun klub op te ruien. Onze argumenten werden natuurlijk omver gekegeld en onze voornaamste beweegredenen — dat wij er wilden voor zorgen dat de sport de studie van de jongens niet zou in de weg staan — werd slordig over boord gegooid. Dat studeren betekende helemaal niets, want de grote klub zou die jongens, wat ze ook kenden of niet kenden, dadelijk een job bezorgen aan 12.500 fr. per maand.

Dat is voor mensen van hun ouderdom een heel dikke pree.

Begrijpelijk dus dat de ouders, ten slotte ook werkende mensen, wensten dat alles nog eens goed overdacht werd. Opnieuw hebben wij, bestuur en ouders, alles nog eens gewikt en gewogen. Wat moest zwaarst wegen: het mogelijke miljoen binnen twee jaar voor de klub, en de onmiddellijke job en de voldoening in een grote klub te spelen voor de ouders en de jongens, ofwel voor de klub misschien niets (met de dreiging van het wetsvoorstel de Clercq bij voorbeeld) en voor de ouders en kinderen de grotere kans de studie tot een goed einde te brengen en onze belofte dat ze later toch zouden mogen overgaan naar een grote klub?

Wij hebben samen met de ouders de tweede oplossing gekozen.

Geen verkoop.

De klub heeft dus de kans op het miljoen uitgesteld, opgeofferd misschien.

De vaders hebben de (dikke) wedde laten vallen.

Klub en ouders hebben eerlijk gedacht zo te moeten handelen in het belang van de jongens. Maar velen zijn het daarmee niet eens.

En zo zien onze supporters volgend jaar bij onze scholieren twee jongens die een kapitaal vertegenwoordigen van één miljoen. Wij zijn er zeker van dat ze alleen zullen opvallen door hun knap spel.

En de sekretaris besluit: was deze transfertkwestie een lolleke, en wat zoudt gij gedaan hebben?

Wij hebben, meneer de sekretaris, lang nagedacht en pas nu willen wij onze mening kort zeggen: bravo voor de klub om het weigeren van die verkoop. Bravo voor de ouders die de studie hoger aanslaan dan de sport.

Bravo voor de jongens dat ze daarvoor begrip opbrengen. En de wens dat zij binnen enkele jaren aan de top van de voetballadder zullen staan. En dan vooral die gocie, kleine klub niet zullen vergeten.

. TV . TV . TV . TV . TV . TV . TV . TV . TV . TV .

Op de vlaamse TV

ZONDAG 6 AUGUSTUS

Tussen 16.00 en 17.45 afwisselend: - Zwemmen, reportage van de Belgische zwemkampioenschappen. - Atletiek, reportage van de Belgische atletiekampioenschappen — 17.45: Internationaal Folklorefestival te Middelkerke — 18.45: Klein, klein kleutertje — 19.05: Avonturen onder zee. 3e afl. : « De robot » — 20.00: TV-nieuws — 20.15: Sportweekend — 20.40: Zomercarrousel. Vanavond ziet u de bijdrage van Tsjechoslowakije — 21.40: Sterren stralen niet. 2e afl. : Sterke zenuwen — 22.40: TV-nieuws

MAANDAG 7 AUGUSTUS

19.30: Poly of het geheim van het kasteel (9e afl.) — 19.45: Openbaar kunstbezit « Retabel » in de kerk van O.-L.-Vrouw-Lombeek — 19.55: De Weerman — 20.00: TV-nieuws

20.25: De vluchteling. 9e afl. : De nachtelijke ontmoeting — 21.15: Ethiopie vandaag — 22.10: Gastprogramma. De Liberale gedachte en actie — 22.40: TV-nieuws.

DINSDAG 8 AUGUSTUS

19.30: TV-rally — 20.00: TV-nieuws — 20.20: Dossier Chelsea Street. TV-spel door Walter Weideli — 21.30: Op het zonnescherm, uitzending voor de vrouw en haar gezin — 22.00: Medium — 22.30: TV-nieuws

WOENSDAG 9 AUG.

19.30: Televisum — 19.55: De Weerman — 20.00: TV-nieuws — 20.20: Speel een woord — 20.50: Avonturenfilms van vroeger en nu: Operatie Amsterdam. Film van M. McCarthy met Peter Finch, Alexander Knox en Eva Bartok — 22.30: TV-nieuws.

DONDERDAG 10 AUG.

19.30: Velvet. 35e afl. : De kleine schelkundige — 20.00: TV-nieuws — 20.20:

Dr. Kildare. 7e afl. : Helende handen (deel 1) — 20.45: Der Rosenkavaliere, opera in drie bedrijven van Richard Strauss. Uitzending van het eerste bedrijf — 21.55: Wie is wie bij de jonge Belgische filmers. Vanavond: Louis Celis en Roland Lethem — 22.30: TV-nieuws.

VRIJDAG 11 AUGUSTUS

19.30: Tijd voor u — 19.45: Zoeklicht — 19.55: De Weerman — 20.00: TV-nieuws — 20.20: Jerom en Benjamien. Vierde afl. — 21.25: Der Rosenkavaliere. Uitzending van het tweede en het derde bedrijf — 23.15: TV-nieuws.

Onze selectie

ZATERDAG 5 AUGUSTUS

20 u 45 Brussel Ned. Van nu tot morgen (Klein-

kunstprogramma opgenomen in de Humoral te Heist-Duinenbergen).

ZONDAG 6 AUGUSTUS

20 u 30 Frankrijk L'esclave libre (Film van Raoul Walsh met o.a. Clark Gable, Yvonne de Carlo).

MAANDAG 7 AUGUSTUS

21 u 15 Brussel Ned. Ethiopie (Spring in Ethiopia - Een documentaire van Denis Mitchell).

DINSDAG 8 AUGUSTUS

20 u 20 Brussel Ned.

Dossier Chelseastreet (TV-spel door Walter Weideli - Nederlandse vertaling: Jef Anthierens).

21 u 50 Nederland I Too hot to handle (Documentaire film).

DONDERDAG 10 AUG.

21 u 30 Nederland I De meiden (Teaterstuk van Jean Genet).

VRIJDAG 11 AUGUSTUS

21 u 30 Frankrijk I Boudou sauve des eaux (Film van Jean Renoir met Michel Simon).

SCHUIMRUBBERMATRASSEN
 met
 Gebreveteerde
 bedekkingslagen
 RESSORTMATRASSEN
 (Brevet : 529738)
 met
 Gebreveteerde karkassen

MET
 SPECIAAL
 BREVET
 NR. 512767

fabrieken
 "STAR"

(Brevet : 512767)
 VE ZELE (O.-VL.)
 GEWATTEERDE BEDSPREIEN
 WOLLEN DEKENS
 Tel. (052) 44641 en 44642.

Indien U geen verkoper
 in uw omtrek kent, stuur
 ons een kaartje en we
 de dichtst bijgelegen ver-
 zenden U het adres van
 koper Star Zele.

LB 105

Hotel Ruitershof

BREDENE AAN ZEE

Kapellestraat 153 - Tel (059)76936

Voor een

IDEALE VAKANTIE

Vol pension en restaurant
 à la carte

Een huisprospekt wordt
 op verzoek toegestuurd

DORTMUNDER THIER BRAU HOVEN

Al de grote gekende Duitse en Belgische
 orkesten zullen er zorgen voor de stemming.
 In al onze lokalen is er altijd : originele
 Breugellaanse stemming - deftige leute en
 plezier - goede bediening - beste dranken
 goed en niet duur.
 N.B. Al onze zalen zijn gans de winter ter
 beschikking voor Bals - Banketten - Ver-
 gaderingen, enz...

- LEUVEN : 1.000 plaatsen.
- AALST : 1.000 plaatsen.
- HULSTE - KORTRIJK : 1.000 pl.
- ANTWERPEN : 200 plaatsen.

DORTMUNDER THIER BRAU

IMPORT A B T S
 Tiensesteenweg 128, Korbeek-La.
 Tel. : (016) 463.11.

Voortverkopers worden gevraagd voor :

- Dortmunder Thier.
- Tonistener Sprudel.
- Rijnwijnen St JACOBS-KELLERER
 Gau-Algesheim.

DORTMUNDER THIER BRAU

koopt - bouwt en huurt cafés in gans het
 land. - Medewerkers worden gevraagd.

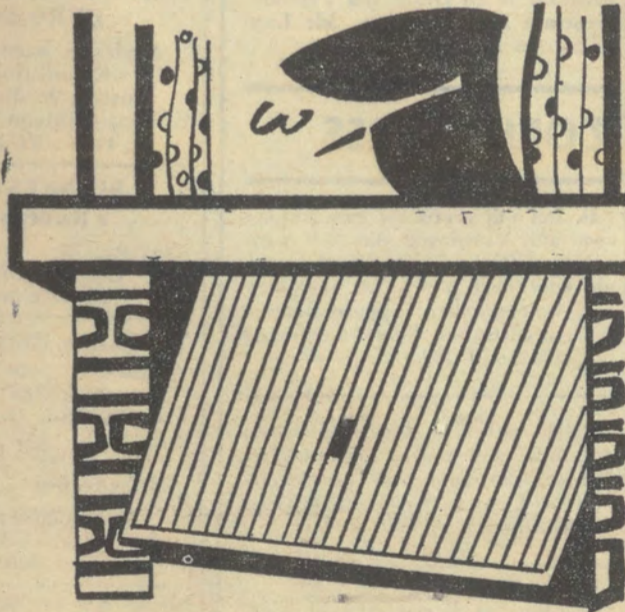
LB 103

KOOP

BIJ ONZE ADVERTEERDERS

WENTELPOORT type ALUGA

Standaarduitvoering
 Poort gans in aluminium. Omlijsting
 in gephosfateerde staalplaat.
 Zeer lichte bediening.
 Automatische sluiting.
 Voordelige prijzen.

BREVET
 23098

JEURCLOO

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN

ZONHOVEN

vveierstraat, 2 - Tel. 011/132.31 & 132.36

LB 108

Grote lens :
 GLAZEN en MONTUREN.
 Gratis voor verzenden.
 Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
 - Gediplomeerd Optiker -
 Kerkstraat, 58 - Antwerpen
 (let a.u.b. op het huisnummer 58)
 Telefoon : 35.86.62
 10 % korting op verloon dienst.

LB 102

HYPOTEKEN
 1ste, 2de en 3de RANG
 TOT 100% DER WAARDE VAN 5 TOT 30 JAAR
 BEROEPSKREDIETEN voor ZELFSTANDIGEN
 UITB. ZAAK - AANKOOP - MAT - STOCK enz.
MEVEKAN
 Ter Rivierenlaan, 57 Deurne - C.
 • WIJ KOMEN THUIS • TEL. 03/35.19.71 • 03/531.53

U wordt thuis gratis en zonder verplichting afgehaald

Wildecoratie

Telefoon (03) 75.18.79 wooninrichting

meubelen - 10 %
 vloerbekleding
 zonneblinden luxaflex
 vouwdeuren

INLICHTINGEN : GANZENMEERSTRAAT 30, RUPELMONDE

KWALITEITSBENZINE EN -GASOLIE TANKT U OOK NU NOG BIJ

BECO

TEGEN VERMINDERDE PRIJS!

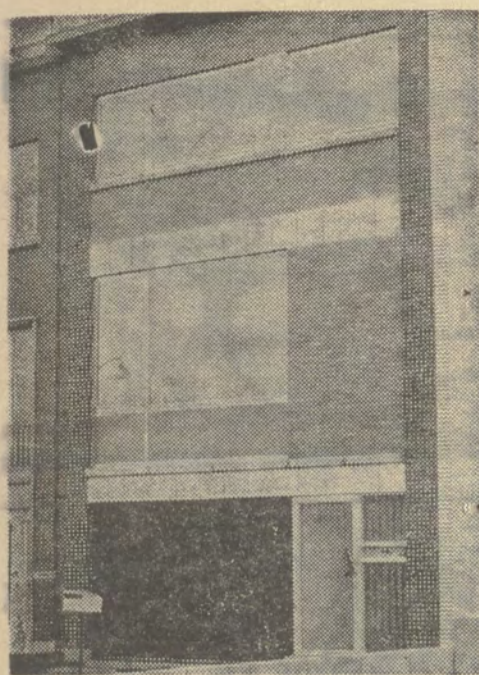
Steeds en altijd

BECO : Kwaliteit!

Heb! U er reeds aan gedacht uw bestelling voor gas en stookolie van nu af
 over te maken op ons adres

p.v.b.a. B E C O, Krijgsbaan 236, Zwijndrecht.
 Tel. : 03/52.81.73 - 32.0210
 DOE HET NU!

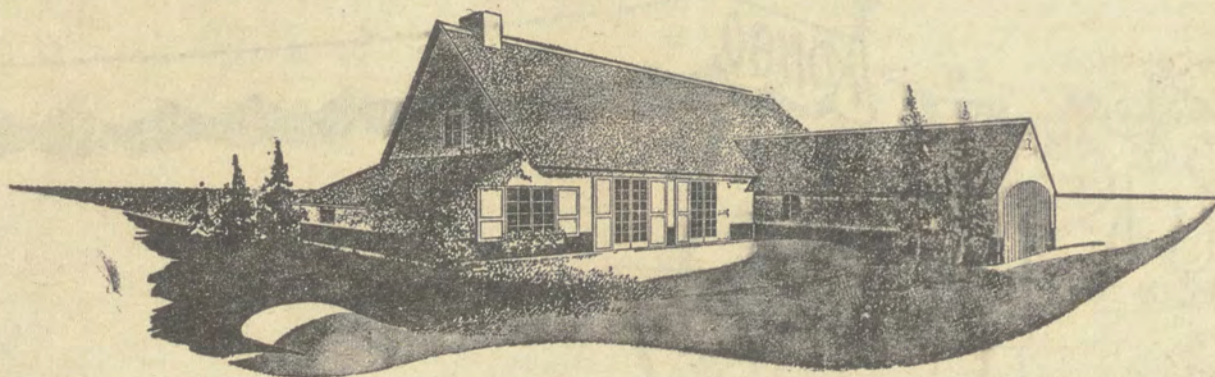
ZON... LENTE... PRACHTIGE TUIN... IN UW EIGENDOM... OOK IN UW BEREIK IN HET GANSE VLAAMSE LAND

UW RESIDENTIELE MEESTERWONING

vanaf 655.000 fr.

Standingvol en luxueus. Majestueuse hall, prachtige ruime eetkamer, living, geïnstalleerde keuken en badkamer, garage, bergplaatsen.

UW BUITENVERBLIJF...

EEN GEZELLIG HOEVEKE

vanaf 625.000 fr.

een authentieke vlaamse stijl • brengt u sfeer, warmte • eiken balken, staldeur, rode franse tegels en toch zeer konfortabel.

Tot uw dienst...

... te ANTWERPEN :

met duizenden mooie bouwgronden te EKEREN, BRASSCHAAT, MARIABURG, MORTSEL, EDEGEM, KONTICH, enz...

VOORAF BESTUDEERDE BOUWPROJEKTEN ZIJN NIET DUUR.

... te GENT :

met een reeks zeer residentiële villagronden te DRONGEN, MARIAKERKE, enz...
Appartementsgebouwen te DESTELBERGEN, WONDELGEM, GENTBRUGGE en zeer interessante beleggingsmogelijkheden in appartementen met 1, 2 of 3 slaapkamers vanaf 590.000 fr.

... te GENK :

de streek der uitzonderlijke beleggingsgronden met prachtige toekomstpercelen van alle maten en liggingen.

Prijzen van 8 fr./m² of daarbuiten unieke prestige - appartementen, hoogste lukse en toch voordelig.

Voor details : vraag gratis onze brosjure « BOUWVLINDINGEN », editie april 1967.

GEEN PROBLEMEN MEER :

- vooraf volledige financiële raming op basis van de duizende realisaties.
- gratis financieringsdienst die U op de voordeligste manier aan geld helpt.
- honderde ontwerpen ter inzage — een architectenbureau tot uw dienst.
- technisch bestudeerde uitvoering — specialisten met jarenlange ervaring staan U bij met raad en daad.
- steeds UW projekt : uiting van uw eigen persoonlijkheid.
- kunstenaars staan U bij voor decoratie en sierschouw.

*Kom eens kijken naar onze realisaties
die kwaliteit en matige prijzen vindt u nergens*

INFORMEER NOG VANDAAG BIJ ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

ANTWERPEN

MEIR 18
03/31.78.20

GENT

ONDERBERGEN 43
09/25.19.23

GENK

WINTERSLAGSTRAAT 22
011/544.42

BRABANT

Voorl. bureau :
ROTSOLAARSEBAAN 37
HOLSBEEK. • 016/459.28.

EPEDA
PIRELLI
Dunlopillo
STAR

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF

TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL. 35.17.83

BIJHUIZEN : Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18

Beijerenstraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gallijfortlei 60, Dourne, Tel. 36.25.22

LB 124

WIM MAES

vraagt U zijn militanten in moeilijke ogenblikken (boete en gevang) niet in de steek te laten. Stort onverwijld uw steun op één der twee onderstaande rekeningen bij de Kredietbank van uw gemeente :

— rek. nr. 1100/37.305 van het V.M.O. - Antwerpen of

— rek. nr. 1100/36.971 van het Vlaams Solidariteitsfonds.

ALLEEN DEZE TWEE rekeningen staan onder mijn persoonlijk toezicht.

ATK

Vereniging voor Arbeidsveiligheid door Techniek en Controle. - Erkend bij v.z.w. M.B. v. 22/2/62.

Het VLAAMS KEURINGSORGANISME voor de officiële controles van :

- uw stoomketel ;
- uw kranen, liften e.d. ;
- uw zwierder ;
- uw elektrische installatie.

RIJMENAMSESTEENWEG 109, BONHEIDEN — Bij Mechelen.

Telefoon : (015) 526.77.

Agenten over GANS VLAANDEREN.

LB 101

VERSE ZEEVIS

Visverdelers en diepvrieshouders, vraagt inlichtingen en prijslijst.

FIRMA DEPREZ

Vismijn 104

OOSTENDE

Tel. : 059 - 717 15

LB 105

HERMES SCHOOL

54 Zuidlaan

211 M. Lemonnierlaan

Tel. 11.00.33.

Brussel.

★

VOLLEDIGE
SEKRETARIAAT-
KURSUS IN 2 JAAR

★

Steno- en daktlografie in vier talen. Boekhouden. Sociale wetgeving. Moderne talen. Handelscorrespondentie.

★

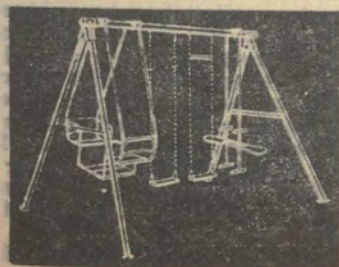
Dag- en avondlessen. De school waar Vlamingen zich thuis voelen.

★

Beter en voordeliger.

LB 106

'T IDEALE TUINTOESTEL VOOR GANS UW KROOST TOT 15 JAAR!

Zware, gansstalen konstruktie
(3x2 m. Hoog 2 m.)

SLECHT 2.995 FR.

Firma Cortvriendt

Diepestraat 29, Antwerpen tel. : (03)32.44.30

ALLE SPEELGOED

Vraagt geïllustreerd prospectus

PERZISCHE TAPIJEN

FA L. LUYTEN

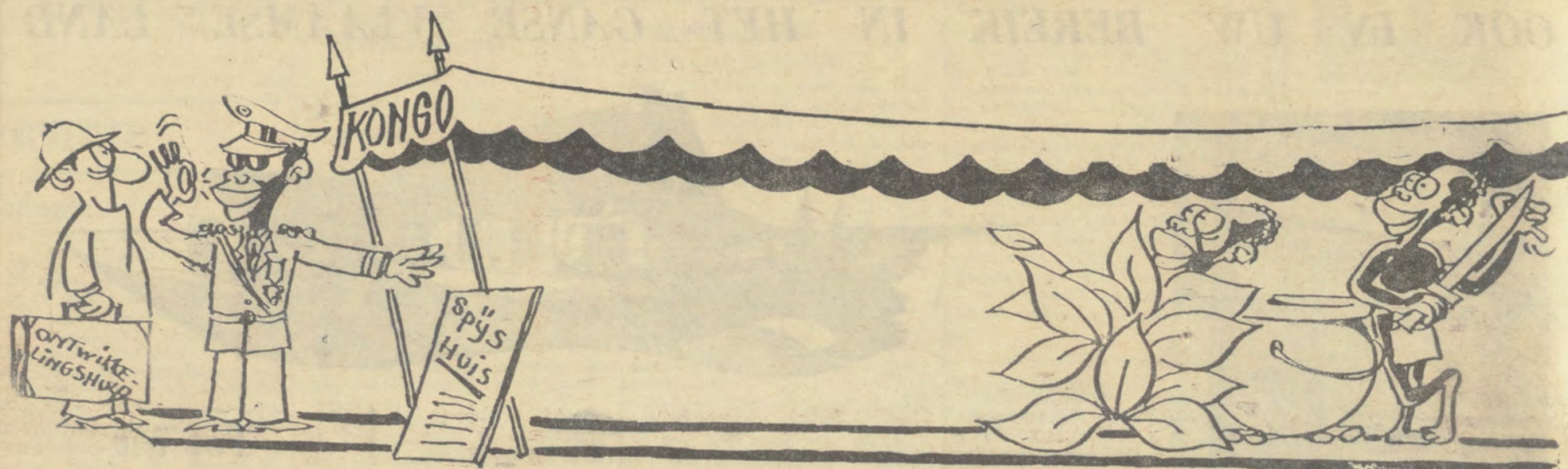
Trooststraat 12

(Gemeenteplein)

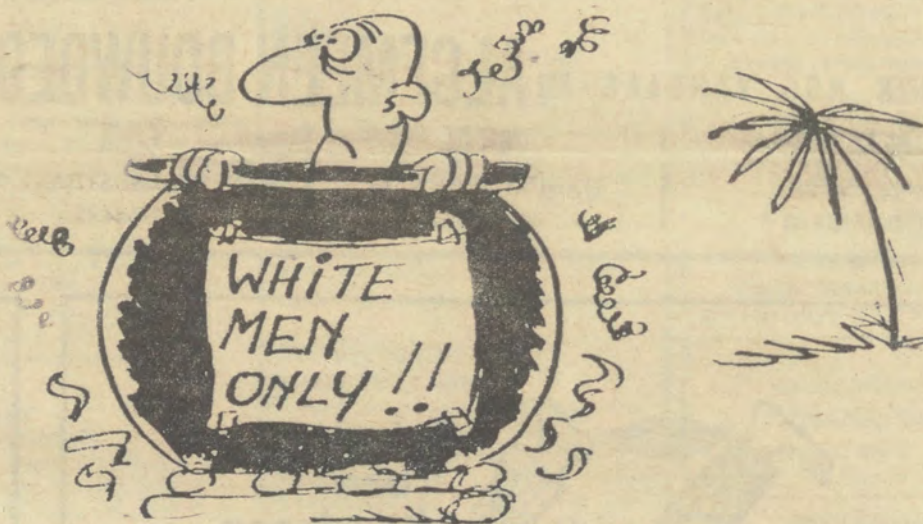
Edegem. Tel. 03/53.05.71

LB 104

BRASSER ZIET KONGO

— ...is zeker in kongolese handen geweest ? —

Racisme in Kongo.

DE GAULLE EN KANADA
Ottawa que je m'y mette!

FRANSE PREZIDENT ZETTE...
...de grote Quebec open.

DOOD OP DE VENTOUX : DOPING...
...en geen Simpsonneslag.

WESTDUITS MINISTER DREIGDE
MET ONTSLAG
Schröder bijna uit Pentabonn.

HULPAKTIE MET MAGERE REZULTATEN
België op zijn Oostsmalst.

onget **WJ** feld...
vrijwillig

NEGERLEIDER PREEKT REVOLUTIE
Vuurtestokeley Carmichael.

NIEUWE SPELLING TOCH VERWORPEN?
Regeling met een bastaartje.

OPSTAND IN NEGERGETTO'S
Detroitentikkerij.

KOMMISSIE VAN KARDINALEN...
...bindt nederlandse katechismus de bel aan.

WELDRA KOMPROMIS IN CHINA?
Chinees Woehandeltje.

ARABISCHE TOPKONFERENTIE
Kartoemver en er over!

DE INTELLEKTUEEL

Voor het eerst sinds vele jaren ben ik deze lente naar Madrid getrokken, naar de feesten van San Isidro die de hoofdstad omtoveren tot de vrolijkste kermis die men zich kan voorstellen. Nou, eigenlijk ging ik niet zozeer omwille van die kermis; of, juist gezegd: ik ging — zoals vroeger — omwille van de veertien corridas die mekaar aan een ritme van twee per dag in de Arena Monumental opvolgen.

Het was zes jaar geleden dat ik de arena had betreden. Ik was er weggebleven sinds het ogenblik dat ik, in het diepst van mijn gevoelige aficionado-ziel, getroffen werd door het walgelijk schouwspel dat geboden werd door een jonge diestro die sindsdien wereldberoemd geworden is, de genaamde Manolo Benítez die zichzelf « El Cordobez » noemt.

Ook als je niets van corridas afweet en geen manso van een toro kunt onderscheiden: de naam El Cordobez heb je stellig al gehoord. De knaap is wereldberoemd, maar die roem — dat zal iedere aficionado je bevestigen — is een schande voor de arena. Dat de grond die ooit een Manolete heeft gedragen, jarenlang onteerd is geworden door een clown die iedere temporada verlaagde tot een belachelijk schouwspel van kikkersprongen, is een zwarte bladzijde in de geschiedenis van de corrida. Sinds Manolo Benítez de wet stelde tussen de rode planken, was er op de banken geen plaats meer voor hen die van stie-

renvechten wat anders verwachten dan bloed en goedkope sensatie.

Wat bleef er over van een faena? Niets, zo goed als niets! Geen oogstrelende verónicas, geen verrukkelijke naturales gelijk ze door een Manolete gracieus met de capa getekend werden in het schuine licht van de late namiddag. Maar ruwe en onbeholpen sprongen en passen, lomp en zonder enige elegantie, alleen er op berekend om sensatie te verwekken en een rilling van laag genot te jagen door de massa van onwetenden, kermisgasten, toeristen en dagjesmensen.

O, het verschrikkelijk schouwspel in de Monumental. Histerische vrouwen juichten op de grens van een zenuwtoeval, handige handelaars verkochten levende duiven die door engelse en Amerikaanse lady's (de dorre oude vrijsters die naar een temporada afzakken om hun seksuele frustraties kwijt te geraken) losgelaten werden op het ogenblik van de estocada. De aficionado die zich in die heksenketel waagde en ook maar één woord van kritiek over de lippen liet komen, kreeg enkele meppen van het een of andere damstasje rond de oren.

Dit jaar ben ik teruggegaan. Mijn vriend, de dichter Rodriguez Blasquez, had me geschreven over de nieuwe diestro die er eindelijk in geslaagd was, El Cordobez te overklassen en de naam van de kermisklown te doen verbleken tot een kwade herinnering. Benjamino Roca!

Roca komt uit Sevilla, waar hij geboren werd in de wijk el Arenal. Dat was reeds een goed voorteken: de sevillaanse school heeft altijd geschitterd door stijl, klasse en traditie. Roca, zo schreef me Blasquez, paarde de natuurlijke gratie van de sevillaanse school aan de « approachada », de moed in het benaderen van de toro die het enige attribuut van de man uit Cordoba was geweest. De spaanse arena had weer een grote klassieke meester. Uit de krantenverslagen die Blasquez me opstuurde, las ik de geestdriftige bevestiging van deze beweringen en vernam ik, dat Roca in heel Spanje « de intellektueel van de arena » werd genoemd.

Nou, Blasquez had niet overdreven! Ik zag het op San Isidro, tijdens de laatste grote corrida: Roca is fenomenaal. Een gratie, een natuurlijke elegantie, een empagnada die de hele grote klassieke, de Meester verraadt. Een diskretie die volkomen de faam van « intellektueel der arena » scheen te wettigen. Die dag sneed Roca vier oren en een staart en — toppunt van roem — de salida triomphal door de grote poort.

's Avonds vierden we de triomf in de kleine kring van vertrouwde vrienden. Roca zat er bij, voornaam, ernstig, zijwigend en intellektueel.

Blasquez was vreselijk opgetogen. Na enkele wijnglazen vroeg hij pen en papier en daar, temidden van de vrienden, schreef hij een onvergetelijke vierregelige copla ter ere van de Sevillaan. Ik keek toe toen Roca zijn handtekening zette onder het gedicht. Hij greep de pennehouder onhandig vast en tekende. Met het kruis der analfabeten.

ldt.